

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

Електронне видання

**ТЕМАТИКА
КУРСОВИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО УКРАЇНИ”**

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”,
напрямок підготовки 6.030401 “Правознавство”)

**для студентів 4 курсу
(VII-VIII семестри)**

**Харків
2012**

Тематика курсових робіт з навчальної дисципліни “Екологічне право України” (галузь знань 0304 “Право”, освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”, напрям підготовки 6.030401 “Правознавство”) для студентів 4 курсу (VII-VIII семестри) / уклад.: А. П. Гетьман, С. В. Разметаєв, Г. В. Анісімова та ін. – Х.: Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. – 87 с.

У к л а д а ч і: А. П. Гетьман,
С. В. Разметаєв,
Г. В. Анісімова,
А. К. Соколова,
В. С. Шахов,
О. М. Ткаченко,
В. Л. Бредіхіна,
Т. В. Григор’єва,
М. К. Черкашина,
В. В. Шеховцов,
О. В. Донець,
М. В. Троцька

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 5 від 27.07.2012 р.)*

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Методичні рекомендації до написання курсової роботи розраховані на студентів денної форми навчання, які вивчають “Екологічне право України”.

Тема обирається студентом самостійно з тематики курсових робіт, призначених кафедрою для написання у відповідному навчальному році, та погоджується з науковим керівником, викладачем кафедри екологічного права. Перелік тем, що містяться в даній роботі, не є вичерпним. Студентом, за узгодженням з науковим керівником, може бути самостійно обрана будь-яка тема з навчальної дисципліни “Екологічне право України” та розроблений план роботи.

Після обрання теми курсової роботи слід ознайомитися з планом обраної теми, списком рекомендованої літератури, методичними рекомендаціями, опрацювати відповідні розділи підручників тощо. Список літератури, пропонованої до кожної теми, не є вичерпним, тому можна самостійно підбирати додаткову літературу, нормативні акти, матеріали юридичної практики та інші джерела.

У процесі вивчення спеціальної літератури варто робити виписки, вести конспекти, систематизувати матеріал згідно з планом курсової роботи. Доцільно вказувати назву книги, статті, прізвище автора, рік видання, сторінки, які використовувалися, для того, щоб потім у належний спосіб оформити посилання на використані джерела.

Робота повинна мати аналітичний, а не описовий характер. Це означає, що при розкритті сутності еколого-правового явища дається визначення його поняття, перелік і характеристика ознак, при виділенні певних видів того чи іншого явища вказуються критерії їх класифікації.

При порівняльному аналізі еколого-правових явищ необхідно назвати їх спільні та відмінні ознаки, зробити висновок про їх співвідношення. Порівняння певних точок зору, понять потребує аргументації. Особливу увагу слід приділити формулюванню відповідних понять (з урахуванням існуючих в юри-

дичній літературі точок зору), розкриттю та обґрунтуванню суттєвих рис, властивостей, закономірностей, принципів і тенденцій розвитку екологічного права. Теоретичний матеріал має підкріплюватися положеннями Конституції України, чинного законодавства та прикладами з юридичної практики.

Курсова робота повинна мати завершений характер. Тема вважається розкритою, якщо в ній послідовно і правильно висвітлені всі питання в повному обсязі, виправдано використана рекомендована та додаткова література.

Розпочинати бажано коротким вступом, в якому важливо розкрити актуальність, теоретичну та практичну значущість проблематики, яка розглядається. Сформульовані висновки та визначення понять мають бути зрозумілими, чіткими, логічно не суперечливими і пов'язуватись з іншими частинами роботи. Наведені факти, статистичні дані та інші матеріали мають бути достовірними і систематизованими.

Цитати необхідно брати в лапки і внизу сторінки давати точні й повні посилання на конкретне джерело – монографію, статтю тощо (авторська назва роботи, місце і рік її видання, номер видання та відповідні сторінки). Посилання супроводжуються цифровою нумерацією і подаються мовою оригіналу. Їх також можна робити відповідно до переліку в списку літератури, який розміщується в кінці роботи. Так, після цитати, взятої зі с. 218 будь-якого літературного джерела, розміщеного в переліку використаних джерел під № 5, необхідно зробити запис [5, с. 218]. На завершення ставиться дата виконання та особистий підпис.

Титульна сторінка курсової роботи
оформляється за таким зразком

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

Курсова робота
з навчальної дисципліни
“Екологічне право України”
на тему: “назва теми”

Виконав:
ПІБ студента
група, курс, факультет

Науковий керівник:
посада, науковий ступінь
ПІБ

Харків –

Кожна курсова робота повинна складатися зі:

- вступу,
- висвітлення пунктів плану,
- висновків.

Захист відбувається у час, визначений науковим керівником курсової роботи до початку екзаменаційної сесії. На захисті студенти доповідають зміст роботи, відповідають на зауваження рецензента та поставлені викладачем запитання. Дозволяється використовувати додаткові матеріали і нормативні акти. За результатами захисту виставляється оцінка за шкалою оцінювання (відмінно, добре, задовільно, незадовільно).

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО УКРАЇНИ”

1. Екологічне право – самостійна галузь системи права України.
2. Принципи екологічного права.
3. Джерела екологічного права.
4. Міжнародно-правові акти як джерела екологічного права.
5. Екологічний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища.
6. Правове регулювання екологічного аудиту в Україні.
7. Право людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля.
8. Право громадян на вільний доступ до екологічної інформації.
9. Економіко-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища.
10. Економіко-правові засади регулювання природокористування.
11. Правове забезпечення екологічної безпеки в енергетичній сфері.
12. Юридична відповідальність за порушення екологічного законодавства. Вирішення еколого-правових спорів.
13. Загальна характеристика юридичної відповідальності за порушення еколого-правових норм.
14. Поняття та особливості права власності на природні ресурси в Україні.
15. Право приватної власності на природні ресурси.
16. Право загального природокористування.
17. Право спеціального природокористування.
18. Правова охорона земель в Україні.
19. Організація та регулювання землеустрою в Україні.
20. Правовий режим охорони вод.
21. Види права водокористування. Їх правове забезпечення.
22. Особливості використання надр на підставі угод про розподіл продукції.
23. Особливості користування надрами при оренді цілі-

сних майнових комплексів паливно-енергетичного комплексу України.

24. Рослинний світ як об'єкт правової охорони та використання.

25. Правове забезпечення відтворення природних рослинних ресурсів в Україні.

26. Правова природа лісокористування в Україні.

27. Організація охорони та захисту лісів в Україні.

28. Право приватної власності на об'єкти тваринного світу України.

29. Правові засади ведення мисливського господарства та здійснення полювання в Україні.

30. Правові заходи охорони озонового шару в Україні.

31. Особливості правового режиму водоохоронних зон та водно-болотних угідь як складових екологічної мережі України.

32. Правові засади формування, збереження та використання екологічної мережі України.

33. Особливості правового режиму біосферних заповідників.

34. Правове регулювання використання та охорони природно-заповідного фонду України.

35. Правовий режим курортних та лікувально-оздоровчих територій.

36. Особливості використання та охорони рекреаційних територій.

37. Відходи як об'єкт правового регулювання.

38. Правове регулювання поводження з небезпечними відходами.

39. Міжнародно-правова охорона навколишнього природного середовища.

40. Міжнародна співпраця у сфері охорони навколишнього природного середовища.

41. Принципи міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища.

42. Міжнародно-правові акти як джерела регулювання охорони природного навколишнього середовища.

43. Відповідальність за правопорушення у сфері охорони навколишнього природного середовища: міжнародно-правовий аспект.

1. ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО – САМОСТІЙНА ГАЛУЗЬ СИСТЕМИ ПРАВА УКРАЇНИ

П л а н

1. Об'єктивні передумови та доктрини щодо формування та становлення екологічного права.
2. Місце екологічного права у системі права України.
3. Принципи, система екологічного права.
4. Співвідношення екологічного права як навчальної дисципліни, галузі права і науки.

При підготовці даної теми необхідно сформулювати передумови виникнення екологічного права; розглянути та проаналізувати існуючі доктрини щодо його становлення та розвитку; визначити місце цього права в системі права; розглянути його основні принципи та вказати його внутрішню систему як галузі права та сформулювати поняття екологічного права як навчальної дисципліни, галузі права, науки та розглянути їх співвідношення.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 3-21.

Андрейцев В. І. Актуальні проблеми екологічного права: новітні доктрини: ретроспективний аналіз та погляд у майбутнє / В. І. Андрейцев / Матеріали доповіді Міжнар. круглого столу “Актуальні проблеми екологічного права”. – Д.: Нац. гірн. ун-т, 2010. – 153 с.

Гетьман А. П. Методологічні засади становлення правових основ охорони довкілля / А. П. Гетьман // Право України. – 2011. – № 2. – С. 11-19.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К.: Юрид. думка, 2008. – 2-е вид. – С. 8-26.

Кобецька Н. Р. Екологічне право України: навч. посіб. / Н. Р. Кобецька. – К.: Юрінком Інтер, 2007. – С. 11-37.

2. ПРИНЦИПИ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

П л а н

1. Поняття та зміст принципів екологічного права.
2. Класифікація принципів екологічного права.
3. Загальна характеристика провідних принципів екологічного права.

При розкритті питань за темою необхідно визначити актуальність теми дослідження, мету, наукову новизну, теоретичне значення роботи. Проаналізувати поняття, зміст й особливості принципів екологічного права. Провести їх класифікації. Надати загальну характеристику основоположних принципів екологічного права. Провести ґрунтовний аналіз монографій, наукових статей та дисертаційних досліджень, а також нормативно-правових актів, рекомендованих до вивчення.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Гетьман А. П. Методологічні засади становлення правових основ охорони довкілля / А. П. Гетьман // Право України. – 2011. – № 2. – С. 11-19.

Гетьман А. Екологічне право України: поняття, джерела та принципи / А. Гетьман // Вісн. Акад. прав. наук України: зб. наук. пр. – 2001. – № 2. – С. 239-242.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 3-21.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К.: Юрид. думка, 2008. – 2-е вид. – С. 8-26.

Колодій А. М. Принципи права України / А. М. Колодій. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 207 с.

Костицький В. Екологічні принципи / В. Костицький // Екологія. – 2005. – № 1. – С. 147-148.

Малишко М. Конституційні основи принципів екологічного права України / М. Малишко // Право України. – 2006. – № 12. – С. 58-60.

Погребняк С. Втілення принципів права в юридичних актах / С. Погребняк // Вісн. Акад. прав. наук України. – 2006. – № 2 (45). – Х.: Право, 2006. – С. 21-24.

Ткаченко О. Застосування принципів права в регулюванні еколого-правових відносин: деякі аспекти / О. Ткаченко // Юрид. Україна. – 2003. – № 1. – С. 78-80.

3. ДЖЕРЕЛА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

П л а н

1. Поняття та класифікація джерел екологічного права.
2. Конституція України як джерело екологічного права.
3. Закони як джерела екологічного права.
4. Підзаконні нормативно-правові акти в системі джерел екологічного права.
5. Правове значення міжнародних договорів в системі національного законодавства.

При розкритті питань за темою необхідно дослідити поняття джерел екологічного права з посиланням на загальнотеоретичні дослідження з даного питання. Навести класифікацію джерел екологічного права за різними критеріями (правової спеціалізації, юридичної сили, ступеня систематизації тощо). Проаналізувати Конституцію України та інші закони і підзаконні нормативно-правові акти, які є джерелами екологічного права.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Земельний Кодекс України від 25.10.2001 р. // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 46. – Ст. 2038.

Водний кодекс України від 06.06.1995 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 24. – Ст. 189.

Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. // Там же. – 1994. – № 17. – Ст. 99.

Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16.06.1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 34. – Ст. 502.

Про тваринний світ: Закон України від 13.12.2001 р. // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 2. – Ст. 47.

Про рослинний світ: Закон України від 09.04.1999 р. // Там же. – 1999. – № 18. – Ст. 775.

Про Червону книгу України: Закон України від 07.02.2002 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2002. – № 30. – Ст. 201.

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України 25.06.1991 р. // Там же. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997 р. // Там же. – 1997. – № 24. – Ст. 170.

Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. // Там же. – 2004. – № 50. – Ст. 540.

Про Державну екологічну інспекцію: Указ Президента від 13.04.2011 р. // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 29. – Ст. 1260.

Положення про Зелену книгу України: постанова Каб. Міністрів України від 29.08.2002 р. // Там же. – 2002. – № 36. – Ст. 1692.

Про затвердження програми покращення екологічного стану та благоустрою території міста Ізюм на 2011-2015 рр.: рі-

шення Ізюм. міської ради від 31.03.2011 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://city-izyum.gov.ua/>

Гвоздик П. О. Щодо визначення поняття “джерела екологічного права” / П. О. Гвоздик // Пробл. законності. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2010. – № 112. – С. 47-56.

Гетьман А. П. Джерела еколого-процесуального права України та їх ознаки / А. П. Гетьман // Вісн. Акад. прав. наук України. – 1997. – № 2 (9). – С. 81-91.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – 328 с.

Екологічне право України: навч. посіб. / Л. О. Бондар, В. В. Курзова. – 2-е вид., доповн. та переробл. – Х.: Бурун Книга. – 2008. – 368 с.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за ред. Ю. С. Шемшученка. – К.: Юрид. думка, 2005. – 848 с.

Костицький В. В. Конституційне регулювання охорони довкілля: український та світовий досвід / В. В. Костицький // Право України. – 2003. – № 10. – С. 97.

Пархоменко Н. М. Джерела права: проблеми теорії та методології: моногр. / Н. М. Пархоменко. – К.: Юрид. думка, 2008. – 326 с.

Пилипенко П. Д. Право довкілля (екологічне право): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. І. Федорович, М. Я. Ващишин та ін.; за ред. П. Д. Пилипенка. – К.: Ін Юре, 2010. – 401 с.

4. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИ ЯК ДЖЕРЕЛА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

П л а н

1. Основні вимоги до міжнародно-правових актів як джерел екологічного права.
2. Види джерел міжнародного екологічного права.
3. Загальна характеристика Конвенції про біологічне різноманіття 1992 р.
4. Загальна характеристика Рамкової конвенції ООН про зміну клімату 1992 р.

При дослідженні даної теми курсової роботи необхідно навести поняття міжнародно-правових джерел екологічного права та визначити основні вимоги щодо їх укладання. Здійснити дослідження статей-принципів Конвенції про біологічне різноманіття 1992 р. та Рамкової конвенції ООН про зміну клімату 1992 р. Визначити особливості та правове значення міжнародно-правових договорів як джерел екологічного права.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Про міжнародні договори: Закон України 29.06.2004 р. // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 46. – Ст. 2038.

Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main>

Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями чи між міжнародними організаціями 1986 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main>

Конвенція про біологічне різноманіття 1992 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main>

Рамкова конвенція Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату 1992 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main>

Орхурська конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища 1998 р. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main>

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – 328 с.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за ред. Ю. С. Шемшученка. – К.: Юрид. думка, 2005. – 848 с.

Мальшева Н. Р. Гармонизация экологического законодательства в Европе / Н. Р. Мальшева. – К.: Наук. думка, 1996. – 233 с.

5. ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

П л а н

1. Правова охорона навколишнього природного середовища: поняття та зміст.
2. Екологічний контроль: поняття та особливості.
3. Завдання та значення екологічного контролю.
4. Види екологічного контролю: державний, відомчий, виробничий, громадський.
5. Форми здійснення екологічного контролю.

Визначити поняття та зміст правової охорони навколишнього природного середовища, її основні принципи та завдання. Визначити поняття екологічного контролю та вказати його особливості. З'ясувати завдання та значення екологічного контролю. Розглянути класифікацію екологічного контролю та розкрити її зміст. Привести класифікацію форм здійснення еколо-

гічного контролю з наведенням її критеріїв та відповідних груп щодо них.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про основні напрямки державної політики України в галузі охорони навколишнього середовища, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1998. – № 38-39. – Ст. 248.

Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року: Закон України від 21.12.2010 р. № 2818-VI // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 3. – С. 13. – Ст. 158.

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – 328 с.

Гетьман А. П. Регіональний екологічний контроль: теорія правового регулювання / А. П. Гетьман, Л. М. Здоровко. – К.: Б. в., 2004. – 216 с.

Малишева Н. Р. Деякі аспекти організації і здійснення екологічного контролю / Н. Р. Малишева // Екологічний контроль: питання теорії і практики. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 1999. – 110 с.

Краснова М. В. Екологічний контроль як попереджувально-охоронна функція управління в системі запобігання та ліквідації екологічної шкоди / М. В. Краснова // Бюл. М-ва юстиції України. – 2007. – № 11. – С. 44-45.

Головкін О. В. Співвідношення і взаємодія державного і громадського контролю в галузі охорони довкілля в Україні / О. В. Головкін // Держава і право. Юрид. і політ. науки: зб. наук. пр. – К.: Ін-т держави і права НАН України, 2011. – Вип. 53. – С. 417-126.

Федоровська О. Б. Громадський екологічний контроль як інститут екологічного права: поняття та особливості / О. Б. Федоровська // Там же. – К.: Ін-т держави і права НАН України, 2010. – Вип. 48. – С. 434-439.

Стрельник В. В. Правові питання вдосконалення регіонального екологічного контролю в Україні / В. В. Стрельник // Там же. – К.: Ін-т держави і права НАН України, 2010. – Вип. 49. – С. 432-436.

Головкін О. В. Державний контроль і нагляд у сфері охорони довкілля як складова екологічної політики України / О. В. Головкін // Часопис Київ. ун-ту права. – 2011. – № 4. – С. 290-293.

6. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ

П л а н

1. Поняття, зміст та види екологічного аудиту.
2. Об'єкти і суб'єкти екологічного аудиту.
3. Співвідношення екологічного аудиту з екологічною експертизою.
4. Організаційно-правове забезпечення та процесуальні засади еколого-аудиторської діяльності.
5. Правове регулювання організації та проведення екологічного аудиту.
6. Юридичне значення висновку екологічного аудиту та відповідальність за результати його проведення.
7. Перспективи розвитку законодавства України про екологічний аудит.

При написанні курсової роботи необхідно дослідити поняття, з'ясувати зміст та навести класифікацію видів екологічного аудиту. Визначити об'єкти і суб'єкти екологічного аудиту. Дослідити та вказати співвідношення екологічного аудиту з екологічною експертизою. Визначити форми та методи здійснення екологічного аудиту в Україні, а також порядок його організації та проведення. Проаналізувати та встановити юридич-

не значення висновку екологічного аудиту та відповідальність за результати його проведення. Дослідити та з'ясувати перспективи розвитку законодавства України про екологічний аудит.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про екологічний аудит: Закон України від 24.06.2004 р. № 1862-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 45. – Ст. 500.

Гетьман А. П. Экологический аудит и правовые проблемы совершенствования управления в сфере экологии на принципах устойчивого развития [Электрон. ресурс] / А. П. Гетьман, Н. А. Орлов // Ученые записки Таврического национального университета. – Т. 21(60). – № 1. Юрид. науки. – 2008. – С. 153-159.

Малишева Н. Р. Екологічний аудит за законодавством України: поняття, мета здійснення, розмежування із суміжними поняттями / Н. Р. Малишева, О. Малишев // Право ХХІ століття: становлення та перспективи розвитку: зб. наук. пр. – 2006. – С. 17-21.

Малишева Н. Р. Законодавство України про екологічний аудит і перспективи його розвитку [Електрон. ресурс] / Н. Р. Малишева // Ученые записки Таврического национального университета. – Т. 19 (58). – № 3. Юрид. науки. – 2006. – С. 115-121.

Бакай О. А. Історія формування й перспективи розвитку національного законодавства про екологічний аудит / О. А. Бакай // Пробл. законності. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2009. – Вип. 105. – С. 114-120.

Орлов Н. А. Правовые основы экологического аудита в Украине: курс лекций / Н. А. Орлов. – Симферополь: Крымское учебно-педагогическое издательство, 2005. – 160 с.

Заєць О. М. Екологічний аудит в Україні / О. М. Заєць // Управління розвитком. – 2011. – № 2 (99). – С. 44-45.

Гурська Г. Форми та методи здійснення екологічного аудиту в Україні / Г. Гурська // Підприємництво, госп-во і право. – 2009. – № 10. – С. 133-135.

7. ПРАВО ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА НА БЕЗПЕЧНЕ ДЛЯ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ДОВКІЛЛЯ

П л а н

1. Історико-правові аспекти становлення та розвитку прав людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

2. Конституційні засади прав людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

3. Поняття та зміст, складові елементи права людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

4. Форми і методи діяльності органів місцевого самоврядування в сфері забезпечення конституційного права людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

5. Гарантії, охорона, форми та способи захисту права людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

При розкритті питань за темою необхідно визначити актуальність теми дослідження, мету, наукову новизну, теоретичне значення роботи. Дослідити основні поняття і особливості нормативно-правового регулювання права людини та громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля та узгодження його з поняттям обов'язку держави і людини. Проаналізувати механізм реалізації права людини і громадянина на безпечне довкілля. Надати загальну характеристику форм і методів діяльності органів місцевого самоврядування в сфері забезпечення конституційного права людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля. Дослідити форми та способи захисту прав людини і громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля. Провести ґрунтовний аналіз монографій, наукових статей та дисертаційних досліджень, а також нормативно-правових актів, рекомендованих до вивчення.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ (з наст. змін. та допов.) // Там же. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Андрейцев В. І. Право громадян на екологічну безпеку: проблеми конституційно-правового забезпечення [Електрон. ресурс] / В. І. Андрейцев. – Режим доступу: www.lawyer.org.ua

Балюк Г. І. Досвід правового регулювання відносин щодо охорони навколишнього середовища та забезпечення екологічних прав громадян на рівні Європейського Союзу та його значення для адаптації законодавства України / Г. І. Балюк // Бюл. М-ва юстиції України. – 2007. – № 5. – С. 77-98.

Бредіхіна В. Л. Конституційні засади права громадян на безпечне навколишнє природне середовище / В. Л. Бредіхіна. – Х.: Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2008. – 168 с.

Гетьман А. П. Становление и развитие института экологических прав человека в законодательстве Украины / А. П. Гетьман // Правовая система Украины: история, состояние и перспективы: [в 5 т.]. – Х.: Право, 2011. – Т.4. – С. 209-247.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 57-73.

Краснова М. В. Правове забезпечення участі громадськості в процесі прийняття рішень, що стосуються довкілля / М. В. Краснова // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – Юрид. науки. – 2002. – Вип. 48. – С. 263-273.

Судовий захист екологічних прав громадян України: довід. для суддів / М. В. Краснова, Н. Р. Малишева, П. І. Шевчук та ін. – К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2001. – 178 с.

Пушкіна О. В. Екологічні права громадян та їх забезпечення у чинному законодавстві України / О. В. Пушкіна // Право і суспільство. – 2006. – № 1. – С. 11-17.

8. ПРАВО ГРОМАДЯН НА ВІЛЬНИЙ ДОСТУП ДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

П л а н

1. Поняття та зміст права громадян на доступ до екологічної інформації.
2. Види екологічної інформації.
3. Порядок одержання, використання, поширення та зберігання екологічної інформації.
4. Форми та способи захисту права громадян на екологічну інформацію.

При розкритті питань за темою необхідно визначити актуальність теми дослідження, мету, наукову новизну, теоретичне значення роботи. Дослідити поняття та зміст права громадян на доступ до екологічної інформації. Визначити поняття екологічної інформації та її види. Проаналізувати порядок одержання, використання, поширення та зберігання екологічної інформації. Дослідити форми та способи захисту права громадян на екологічну інформацію про стан довкілля. Провести ґрунтовний аналіз монографій, наукових статей та дисертаційних досліджень, а також нормативно-правових актів, рекомендованих до вивчення.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ (з наст. змін. та допов.) // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ (з наст. змін. та допов.) // Там же. – 1992. – № 48. – Ст. 650.

Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 10. – Ст. 446.

Про інформування громадськості з питань, що стосуються довкілля: постанова Верховної Ради України від 04.11.2004 р. № 2169-IV // Голос України. – 2004. – № 228. – Ст. 17.

Конвенція про доступ до інформації і участь громадськості у процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля: прийнята в рамках Ради Європи 25.06.1998 р. (м. Орхус, Данія): [ратифіковано Законом України від 06.07.1999 р. № 832-14] // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 34. – Ст. 296.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 57-73.

Краснова М. В. Правове регулювання екологічного інформування: порівняльно-правовий аналіз / М. В. Краснова // Вісн. КНУ ім. Т. Шевченка. Серія “Юрид. науки”. – 2001. – № 45.

Степашко В. Реалізація екологічних прав громадян в Україні / В. Степашко // Право України. – 2005. – № 9. – С. 28-33.

9. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

П л а н

1. Поняття, основні напрями та складові економіко-правового механізму природокористування та охорони довкілля.
2. Джерела фінансування природоохоронних заходів. Екологічний податок. Фонди охорони навколишнього природного середовища.
3. Види економічного стимулювання природоохоронної діяльності.
4. Екологічне страхування та екологічний аудит.

При розгляді теми необхідно дослідити взаємозв'язок усієї управлінської, науково-технічної та господарської діяльності підприємств, установ та організацій з ефективністю захо-

дів по охороні навколишнього природного середовища на основі економічних важелів. У зв'язку з цим розкрити поняття, принципи та основні складові економіко-правового механізму природокористування та охорони довкілля, джерела фінансування природоохоронних заходів та їх економічного стимулювання. При цьому слід звернути увагу на правові новації в цій сфері у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України та інших нормативних актів.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Про затвердження положення про Державний фонд охорони навколишнього природного середовища: постанова Каб. Міністрів України від 07.05.1998 р. в ред. постанови від 07.04.2006 р. // Офіц. вісн. України. – 2006. – № 15. – Ст. 1080.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 143-158.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К.: Юрид. думка, 2008. – С. 299-333.

Шемшученко Ю. С. Економіко-правові питання екології / Ю. С. Шемшученко, Н. Р. Малишева, М. І. Єрофеев та ін. – К., 1996.

Костицький В. В. Екологія перехідного періоду: право, держава, економіка (економіко-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища в Україні) / В. В. Костицький. – К.: ІЗП і ПЕ, 2004. – 772 с.

Горохов В. Сплата екологічного податку в умовах дії Податкового кодексу України з урахуванням внесених змін / В. Горохов // Вісн. податкової служби України. – 2011. – № 33. – С. 21-26.

10. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

П л а н

1. Основні принципи економіко-правового регулювання раціонального використання природних ресурсів.
2. Плата за спеціальне природокористування: її види та форми справляння.
3. Система лімітів використання природних ресурсів та лімітів скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище та розміщення відходів.

У процесі написання роботи необхідно дослідити основні засади економічного стимулювання раціонального природокористування. На основі новітнього законодавства з урахуванням останніх змін розкрити сутність і види плати за спеціальне використання природних ресурсів (такі, як плата за користування надрами, збір за спеціальне використання лісових ресурсів, збір за спеціальне використання вод тощо). Слід також приділити окрему увагу порядку встановлення лімітів використання природних ресурсів.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Про затвердження Тимчасового порядку справляння плати за спеціальне використання диких тварин: постанова Каб. Міністрів України від 25.01.1996 р. № 123 // Уряд. кур'єр. – 1996. – № 30-31. – 15 лютого.

Про затвердження Порядку справляння збору за спеціальне використання рибних та інших водних живих ресурсів і розмірів збору за спеціальне використання: постанова Каб. Міністрів України від 06.04.1998 р. № 449 в ред. від 11.05.2011 р. // Офіц. вісн. України. – 1998. – № 14. – С. 56.

Про затвердження Положення про порядок установлення квот на видобуток окремих видів корисних копалин: постановою Каб. Міністрів України від 22.12.1994 р. № 862 // Збір. постанов Уряду України. – 1995. – № 3. – Ст. 54.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 143-158.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К.: Юрид. думка, 2008. – С. 299-333.

Хвесик М. А. Економіко-правове регулювання природокористування / М. А. Хвесик, Л. М. Горбач, Ю. П. Кулаковський. – К.: Кондор, 2004. – 524 с.

Балюк Г. І. Проблеми правового регулювання природо-ресурсних зборів (платежів) / Г. І. Балюк // Актуальні проблеми правового регулювання аграрних, земельних, екологічних відносин і природокористування в Україні та країнах СНД: між-нар. наук.-практ. конф. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2010. – С. 13-16.

11. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ СФЕРІ

П л а н

1. Поняття та ознаки екологічної безпеки в енергетичній сфері.
2. Об'єкти та суб'єкти забезпечення екологічної безпеки в енергетичній сфері.
3. Проблеми та перспективи забезпечення екологічної безпеки в енергетичній сфері.

При розкритті питань за темою необхідно визначити актуальність теми дослідження, мету, наукову новизну, теоретичне значення роботи. Проаналізувати поняття та ознаки забезпечення вимог екологічної безпеки в енергетичній сфері. Надати загальну характеристику основоположних принципів забезпечення екологічної безпеки в енергетичній сфері. Дослідити

об'єкти та суб'єкти забезпечення екологічної безпеки в енергетичній сфері. Провести ґрунтовний аналіз монографій, наукових статей та дисертаційних досліджень, а також нормативно-правових актів, рекомендованих до вивчення. Визначити шляхи та перспективи розвитку екологічного законодавства в енергетичній сфері.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ (з наст. змін. та допов.) // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-ІІІ // Там же. – 2001. – № 15. – Ст. 73.

Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки: Закон України від 24.06.2004 р. № 1868-ІV // Там же. – 2004. – № 46. – Ст. 511.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 121-142.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – 2-е вид. – К.: Юрид. думка, 2008. – С. 119-165.

Кобецька Н. Р. Екологічне право України: навч. посіб. / Н. Р. Кобецька. – К.: Юрінком Інтер, 2007. – С. 315-331.

Андрейцев В. І. Право екологічної безпеки: навч. та наук.-практ. посіб. / В. І. Андрейцев. – К.: Знання-Прес, 2002. – 332 с.

Екологічна та радіаційна безпека: довідник: [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] / О.Г. Ольгінський [та ін.]. – Х.: Вид-во НУА, 2003. – 320 с.

Бонюк О. П. Правова природа екологічної безпеки в енергетиці: поняття та його ознаки / О. П. Бонюк // Часоп. Київ. ун-ту права. 2005. – № 3. – С. 168-175.

Кишко О. Правове регулювання використання понов-

лювальних джерел енергії з метою забезпечення енергетичної безпеки держави / О. Кишко // Підприємництво, госп-во і право. – 2008. – № 2. – С. 80-82.

Слупський Б. В. Екологічна безпека як складова енергетичної безпеки: дії міжнародної спільноти й України / Б. В. Слупський // Стратегічні пріоритети. – 2009. – № 2 (11). – К.: НІСД, 2009. – С. 33-39.

12. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА. ВИРІШЕННЯ ЕКОЛОГО-ПРАВОВИХ СПОРІВ

П л а н

1. Загальна характеристика юридичної відповідальності.
2. Визначення та головні ознаки екологічного правопорушення.
3. Особливості, склад, загальна класифікація екологічного правопорушення.
4. Види юридичної відповідальності за порушення екологічного законодавства.
5. Особливості та порядок вирішення еколого-правових спорів.

При написанні курсової роботи студент повинен спрямувати своє дослідження на запропонований план роботи. За допомогою вказаних джерел висвітлити основні питання, які розглядаються та потребують необхідного обґрунтування. Для визначення загальної характеристики юридичної відповідальності необхідно встановити основні види відповідальності, передбачені за порушення екологічного законодавства. Загально-визначеними є кримінальна, адміністративна, цивільно-правова та дисциплінарна відповідальність. При визначенні та встановленні головних ознак екологічного правопорушення треба звернути особливу увагу на те, що ці правопорушення заподіюють шкоду природі, природним об'єктам, екосистемам, а також лю-

дині та суспільству в цілому. Встановити склад правопорушення та його основні елементи. Навести класифікацію за різними видами: об'єктами посягання, способом спричинення, характером санкцій. Проаналізувати застосування санкцій та порядок притягнення до відповідальності за різні види порушення екологічного законодавства. Вказати основні напрями вирішення екологічних спорів за юрисдикцією, колом суб'єктів та об'єктів, особливим порядком вирішення.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – Дод. до № 51. – Ст. 1122.

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля // Сб. міжнарод. конвенцій в області охорони окружающей среды. – Львов: Екоправо, 1999. – С. 83-101.

Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі: Берн, 1979 р. // М-во охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України. – К., 1998. – 76 с.

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

Екологічне право України / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2005. – С. 171-174.

Шемшученко Ю. С. Юридическая ответственность в области охраны окружающей среды / Ю. С. Шемшученко, В. Л. Мунтян, Б. Г. Розовский. – К.: Наук. думка, 1978. – С. 56.

Балюк Г. І. Екологічне право України: конспект лекцій у схемах: [навч. посіб.] / Г. І. Балюк. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – С. 80.

Гетьман А. П. Процессуальные нормы и отношения в

екологічному праві / А. П. Гетьман. – Харків: Основа, 1994. – 136 с.

Коваленко Л. П. Адміністративно-правові заходи охорони навколишнього природного середовища: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Л. П. Коваленко. – Х., 2003. – 18 с.

Колпаков В. К. Адміністративне право України: підруч. / В. К. Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 736 с.

Битяк Ю. П. Адміністративне право України: підруч. для юрид. вузів і фак. / Ю. П. Битяк, В. В. Богущкий, В. М. Гаращук та ін.; за ред. Ю. П. Битяка. – Х.: Право, 2001. – 528 с.

Кравченко С. Н. Захист екологічних прав громадян в Україні та США: порівняльний аналіз / С. Н. Кравченко // Право України. – 1995. – № 5-6. – С. 33-36.

Титова Н. І. Відповідальність за порушення законодавства про охорону природи / Н. І. Титова. – Л.: Вид-во Львів. ун-ту, 1973. – 220 с.

13. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ЕКОЛОГО-ПРАВОВИХ НОРМ

П л а н

1. Поняття юридичної відповідальності в екологічному законодавстві.

2. Суб'єкти юридичної відповідальності екологічних правовідносин.

3. Об'єкти екологічних правовідносин, за які настає юридична відповідальність при здійсненні порушення еколого-правових норм.

4. Підстави виникнення та притягнення до юридичної відповідальності в екологічному законодавстві.

5. Види юридичної відповідальності за порушення екологічного законодавства.

Для розкриття теми курсової роботи необхідно чітко і послідовно дотримуватися плану роботи. Намагатися розкрити та проаналізувати сутність зазначених питань. Перш за все, необхідно розібратися з визначенням поняття юридичної відповідальності в загальному розумінні та екологічному законодавстві. Обов'язковому з'ясуванню підлягають дії чи бездіяльність суб'єктів екологічних правовідносин, що мають склад злочину або проступку та негативно впливають на еколого-правові норми, закріплені в законодавстві України. Встановити коло суб'єктів з урахуванням встановлених спеціальних вимог щодо суб'єктів відповідальності (праводієздатність, вік, громадянство, фізичні чи юридичні особи). Встановити об'єкти, з приводу яких виникають екологічні відносини, та особливість їх правової регламентації і охорони. Для визначення юридичної відповідальності необхідно встановити основні види відповідальності, передбачені за порушення екологічного законодавства. Загальноновизначеними є кримінальна, адміністративна, цивільно-правова та дисциплінарна відповідальність.

Список нормативно-правових актів та літератури

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 461.

Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 21. – Ст. 920.

Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: постанова Верховної Ради України // Відом. Верхов. Ради України. – 1998. – № 38-39. – Ст. 248.

Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля: постанова Пленуму Верховного Суду України від 10.12.2004 р. № 17 // Вісн. Верхов. Суду України. – 2005. – № 1.

Екологічне право України / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х., 2005. – С. 171-174.

Шемшученко Ю. С. Юридическая ответственность в области охраны окружающей среды / Ю. С. Шемшученко, В. Л. Мунтян, Б. Г. Розовский. – К., 1978. – С. 56.

Кравченко С. Н. Материальная ответственность в системе охраны природы / С. Н. Кравченко. – К.: Вища шк., 1981. – 54 с.

Кравченко С. Н. Реализация права в охране окружающей среды (социально-психологические условия): дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.06 / С. Н. Кравченко. – Львов, 1991. – 393 с.

Механізми та правові норми участі громадськості в процесі прийняття рішень та доступу до правосуддя з питань, що стосуються довкілля / за ред. С. В. Разметаєва. – Х.: ВПЦ “Контраст”, 2011. – С. 130.

Науково-практичний коментар Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища” / за заг. ред. О. М. Шуміли. – Х.: Фактор, 2006. – 592 с.

Паламарчук В. Про економіко-правову відповідальність в управлінні природокористуванням та охороною навколишнього середовища (теоретико-методологічні аспекти) / В. Паламарчук, Є. Мішенін // Право України. – 1998. – № 6. – С. 30-39.

Петров Г. И. Советское природоохранительное право, его становление и развитие / Г. И. Петров // Правоведение. – 1977. – № 5. – С. 80.

Краснова М. В. Судовий захист екологічних прав громадян України: довід. для суддів / М. В. Краснова, Н. Р. Малишева, П. І. Шевчук та ін. – К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2001. – 178 с.

Титова Н. І. Відповідальність за порушення законодавства про охорону природи / Н. І. Титова. – Л.: Вид-во Львів. ун-ту, 1973. – 220 с.

14. ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ПРИРОДНІ РЕСУРСИ В УКРАЇНІ

П л а н

1. Загальна характеристика права власності на природні ресурси в Україні.
2. Право власності Українського народу на природні ресурси.
3. Форми права власності на природні ресурси в Україні.
4. Відповідальність за угоди, які порушують право власності на природні ресурси.

При розкритті питань за темою необхідно визначити актуальність теми дослідження, мету, наукову новизну, теоретичне значення роботи. Вивчаючи поняття права власності на природні ресурси, насамперед слід повторити загальні цивільно-правові положення щодо права власності, а потім відстежити особливості правового регулювання відносин власності на природні ресурси, проаналізувати поняття, зміст й особливості права власності на природні ресурси в Україні, провести класифікацію форм права власності. Для отримання повного уявлення про проблему необхідно проаналізувати також еволюцію відносин власності в цій сфері за період незалежності України за допомогою ґрунтового аналізу монографій, наукових статей та дисертаційних досліджень, а також нормативно-правових актів, рекомендованих до вивчення.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III (з наст. змін. та допов.) // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 46. – Ст. 2038.

Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР (з наст. змін. та допов.)// Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 24. – Ст. 214.

Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР (з наст. змін. та допов.) // Там же. – 1994. – № 36. – Ст. 340.

Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. (з наст. змін. та допов.) у н/редакції від 08.02.2006 р. № 3404-IV // Там же. – 2006. – № 21. – Ст. 170.

Про рослинний світ: Закон України від 09.04.1999 р. № 591-XIV // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 22-23. – Ст. 198.

Про тваринний світ: Закон України від 13.12.2001 р. № 2894/III // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 2. – Ст. 47.

Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля: постанова Пленуму Верховного Суду України від 10.12.2004 р. № 17 // Вісн. Верхов. Суду України. – 2005. – № 1 (53). – С. 9.

Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із застосуванням законодавства про охорону навколишнього природного середовища: роз'яснення Президії Вищого арбітражного суду України від 27.06.2001 р. № 02-5/744 // Вісн. госп. судочинства. – 2001. – № 4. – С. 92.

Екологічне право України: підруч. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009.

Балюк Г. І. Екологічне право України: конспект лекцій у схемах (Загальна і Особлива частина): [навч. посіб.] / Г. І. Балюк. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 192 с.

Носік В. В. Право власності на землю Українського народу: моногр. / В. В. Носік. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 554 с.

15. ПРАВО ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ПРИРОДНІ РЕСУРСИ

П л а н

1. Загальна характеристика права приватної власності на природні ресурси в Україні.
2. Суб'єкти та об'єкти права приватної власності на природні ресурси.

3. Підстави, порядок та особливості виникнення права приватної власності на природні ресурси.

4. Загальна характеристика угод як підстава виникнення права власності на природні ресурси.

У процесі написання роботи необхідно дослідити коло суб'єктів права приватної власності та чітко визначити згідно з цим коло відповідних об'єктів. Проаналізувати підстави виникнення та припинення права приватної власності за чинним екологічним законодавством. Існують різні точки зору щодо проблеми правового регулювання права приватної власності на природні ресурси. Студент має право зайняти будь-яку позицію, важливо, щоб він міг її обґрунтувати. Необхідно опрацювати нормативні акти, які визначають право приватної власності на кожний вид природних ресурсів.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III (з наст. змін. та допов.) // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 46. – Ст. 2038.

Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР (з наст. змін. та допов.) // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 24. – Ст. 214.

Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР (з наст. змін. та допов.) // Там же. – 1994. – № 36. – Ст. 340.

Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. (з наст. змін. та допов.) у н/редакції від 08.02.2006 р. № 3404-IV // Там же. – 2006. – № 21. – Ст. 170.

Про рослинний світ: Закон України від 09.04.1999 р. № 591-XIV // Там же. – 1999. – № 22-23. – Ст. 198.

Про тваринний світ: Закон України від 13.12.2001 р. № 2894/III // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 2. – Ст. 47.

Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля: постанова Пленуму Верхов. Суду України від 10.12.2004 р. № 17 // Вісн. Верхов. Суду України. – 2005. – № 1 (53). – С. 9.

Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із застосуванням законодавства про охорону навколишнього природного середовища: роз'яснення Президії Вищого арбітражного суду України від 27.06.2001 р. № 02-5/744 // Вісн. госп. судочинства. – 2001. – № 4. – С. 92.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009.

Балюк Г. І. Екологічне право України: конспект лекцій у схемах (Загальна і Особлива частина): [навч. посіб.] / Г. І. Балюк. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 192 с.

Носік В. В. Право власності на землю Українського народу: моногр. / В. В. Носік. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 554 с.

16. ПРАВО ЗАГАЛЬНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

П л а н

1. Загальна характеристика права загального природокористування в Україні.
2. Суб'єкти та об'єкти права загального природокористування.
3. Підстави, порядок та особливості виникнення права загального природокористування.
4. Права та обов'язки природокористувачів.
5. Обмеження прав природокористувачів.

У роботі слід приділити особливу увагу розкриттю поняття та принципів загального природокористування. Визначити право природокористування в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Розглянути загальні положення щодо обмежень

та заборон реалізації права загального природокористування, проблеми загального використання природних об'єктів, що знаходяться у приватній власності.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009.

Природоресурсове право України: навч. посіб. / за ред. І. І. Каракаша. – К.: Істина, 2005. – 376 с.

Сафронов Т. А. Екологічні основи природокористування: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. А. Сафронов. – Л.: Новий світ-2000, 2003. – 248 с.

Черкашина М. К. Юридичні гарантії права природокористування: моногр. / М. К. Черкашина; за ред. А. П. Гетьмана. – Х.: ФІНН, 2010. – 176 с.

Вітовська І. Юридична термінологія при визначенні поняття права “природокористування” / І. Вітовська // Підприємництво, госп-во і право. – 2010. – № 3. – С. 160-161.

Гетьман А. П. Юридичні гарантії права природокористування: моногр. / А. П. Гетьман, М. К. Черкашина; за ред. А. П. Гетьмана. – Х.: ФІНН, 2010. – 176 с.

Тагієв С. Р. Правове забезпечення реалізації громадянами екологічних обов'язків при здійсненні загального природокористування / С. Р. Тагієв // Підприємництво, госп-во і право. – 2008. – № 5. – С. 91-93.

Щербина О. М. Історія становлення та розвитку права природокористування в Україні / О. М. Щербина // Бюл. М-ва юстиції України. – 2009. – № 7. – С. 105-113.

17. ПРАВО СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

П л а н

1. Загальна характеристика права спеціального природокористування в Україні.
2. Підстави виникнення та зміни права природокористування (відповідні юридичні дії, факти, події).
3. Особливості користування природними ресурсами на умовах оренди.
4. Права та обов'язки природокористувачів.
5. Обмеження прав природокористувачів.
6. Особливості спеціального природокористування природними ресурсами континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони.

При розкритті питань за темою необхідно дослідити постійне та тимчасове природокористування, спеціальні дозволи (ліцензії) на використання природних ресурсів, право користування природними ресурсами загальнодержавного та місцевого значення. Визначити суб'єкти і об'єкти права природокористування, підстави виникнення та припинення права спеціального природокористування.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – 328 с.

Природоресурсове право України: навч. посіб. / за ред. І. І. Каракаша. – К.: Істина, 2005. – 376 с.

Сафронов Т. А. Екологічні основи природокористуван-

ня: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. А. Сафронов. – Л.: Новий світ-2000, 2003. – 248 с.

Черкашина М. К. Юридичні гарантії права природокористування: моногр. / М. К. Черкашина; за ред. А. П. Гетьмана. – Х.: ФІНН, 2010. – 176 с.

Вітовська І. Юридична термінологія при визначенні поняття права “природокористування” / І. Вітовська // Підприємництво, госп-во і право. – 2010. – № 3. – С. 160-161.

Комарницький В. М. Теоретико-методологічні засади права спеціального природокористування: моногр. / В. М. Комарницький. – Луганськ: ЛДУВС, 2009. – 184 с.

Гетьман А. П. Юридичні гарантії права природокористування: моногр. / А. П. Гетьман, М. К. Черкашина; за ред. А. П. Гетьмана. – Х.: ФІНН, 2010. – 176 с.

Комарницький В. М. Організаційно-правові питання спеціального “природокористування” / В. М. Комарницький. – Луганськ: ЛДУВС, 2010.

Комарницький В. М. Право спеціального природокористування: моногр. / В. М. Комарницький. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2011. – 424 с.

Щербина О. М. Історія становлення та розвитку права природокористування в Україні / О. М. Щербина // Бюл. Мін-ва юстиції України. – 2009. – № 7. – С. 105-113.

18. ПРАВОВА ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ

П л а н

1. Теоретико-правові основи забезпечення правової охорони земель в Україні.
2. Захист сільськогосподарських та лісгосподарських угідь від необґрунтованого їх вилучення для інших потреб. Охорона ґрунтів.
3. Захист земель від несприятливих природних і техногенних процесів.
4. Правове забезпечення збереження природних водноболотних угідь.

При розкритті питань за темою необхідно дослідити основні ознаки дефініції “земля” як об’єкта правової охорони на теренах України. Проаналізувати зміст, об’єктно-суб’єктний склад охорони земель та систему заходів у галузі правової охорони земель, враховуючи особливості правового становища держави, що має важливу роль у здійсненні завдань правової охорони земель. Розглянути нормування і стандартизацію у галузі охорони земель, рекультивацию та консервацію земель, особливо приділивши увагу правовій охороні ґрунтів. Дослідити принцип пріоритету земель сільськогосподарського призначення, особливий порядок вилучення таких земель. Відшкодування втрат сільськогосподарського та лісогосподарського виробництва. Окремо потребує аналізу питання, пов’язане із захистом земель від несприятливих природних і техногенних процесів, а саме: захист від водної та вітрової ерозії; захист від забруднення (проаналізувати юридичний критерій “чистоти” ґрунтів); захист земель від засолення; захист від заростання бур’янами. Збереження природних водно-болотних угідь.

Список нормативно-правових актів та літератури

Земельний кодекс України: наук.-практ. комент. / за заг. ред. В. І. Семчика. – 2-е вид. – К.: Концерн «Вид. Дім “Ін Юре”», 2004.

Земельний кодекс України: наук.-практ. комент. / за ред. А. П. Гетьмана, М. В. Шульги. – 6-е вид., доповн. – Х.: ТОВ “Одіссей”, 2009. – 624 с.

Андрейцев В. І. Правові засади земельної реформи і приватизації земель в Україні: навч.-практ. посіб. / В. І. Андрейцев. – К.: Істина, 1999. – 320 с.

Андрейцев В. І. Земельне право і законодавство суверенної України: актуальні проблеми практичної теорії / В. І. Андрейцев. – К.: Знання, 2005. – 445 с.

Кулинич П. Ф. Земельна ділянка як об’єкт правових відносин: поняття, ознаки, види / П. Ф. Кулинич // Земельне право України. Теорія і практика. – 2011. – № 3. – С. 14-21.

Кулинич П. Ф. Правові проблеми охорони і використання земель сільськогосподарського призначення в Україні: моногр. / П. Ф. Кулинич. – К.: Логос, 2011. – 688 с.

Мірошниченко А. М. Науково-практичний коментар Земельного кодексу України / А. М. Мірошниченко, Р. І. Марусенко. – 4-е вид., переробл. і доповн. – К.: Алерта; Центр учб. л-ри, 2011. – 520 с.

Ковальчук Т. Г. Правові аспекти юридичних засобів охорони земель / Т. Г. Ковальчук // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Юрид. науки. – 2004. – Вип. 61. – С. 68-72.

Гаврий Н. С. Правова охорона ґрунтів в Україні / Н. С. Гаврий. – О.: ОНЮА, 2008. – 228 с.

Вівчаренко О. Окремі аспекти правової охорони земель в Україні / О. Вівчаренко // Юрид. Україна. – 2009. – № 10. – С. 94-102.

Ибрагимов К. Х. Земли сельскохозяйственного назначения: понятие, сущность и особенности правовой охраны / К. Х. Ибрагимов, А. К. Ибрагимов // Право и политика. – 2004. – № 4. – С. 82-85.

19. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЛЕУСТРОЮ В УКРАЇНІ

П л а н

1. Правові засади землеустрою в Україні.
2. Суб'єкти, об'єкти та зміст землеустрою.
3. Правовий аналіз землеустрою як правової форми розмежування земель державної та комунальної форм власності.
4. Встановлення на місцевості меж адміністративно-територіальних утворень.

При дослідженні питання організації та регулювання землеустрою в Україні в першу чергу необхідно розглянути правові засади землеустрою: його визначення, об'єктно-суб'єктний склад та зміст, передбачений Земельним кодексом України та чинним законодавством. Також потрібно розглянути

стадії землевпорядного проектування. Проаналізувати форми землеустрою. Окремо потрібно розглянути порядок встановлення на місцевості меж адміністративно-територіальних утворень з посиланням на загальнотеоретичні дослідження.

Список нормативно-правових актів та літератури

Стан землеустрою в Україні // Земельне право України. Теорія і практика. – 2010. – № 11. – С. 10-14.

Гетьман А. П. Вступ до теорії еколого-процесуального права України / А. П. Гетьман. – Х.: Основа, 1998. – 208 с.

Гетьман А. П. Процесуальные нормы и отношения в экологическом праве / А. П. Гетьман. – Харьков: Основа, 1994. – 136 с.

Лісова Т. В. Деякі питання землеустрою при формуванні адміністративно-територіальних утворень / Т. В. Лісова // Вісн. Харк. Нац. ун-ту внутр. справ: зб. наук. пр. – Х.: 2011. – Вип. 2 (53). – С. 315-322.

Носік В. Правові питання державної землевпорядної експертизи / В. Носік // Право України. – 2003. – № 1. – С. 63-67.

Снідевич О. Землевпорядні позови у цивільному процесі України / О. Снідевич // Там же. – 2006. – № 6. – С. 69-72.

20. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ОХОРОНИ ВОД

П л а н

1. Поняття, мета та зміст правової охорони вод.
2. Правове забезпечення охорони вод.
3. Правові заходи щодо охорони вод: їх види та класифікація.
4. Правова охорона вод від забруднення, засмічення та вичерпання.
5. Особливості правової охорони підземних вод.

При написанні курсової роботи слід висвітлити формулювання: поняття, мети, змісту та правової основи охорони вод; визначити основні та спеціальні заходи, передбачені законодавством щодо охорони вод; їх види та класифікаційні ознаки; зупинитись на особливостях охорони вод: від негативного впливу та окремих видів водних об'єктів (підземних вод).

Список нормативно-правових актів та літератури

Водний кодекс України від 06.06.1995 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 24. – Ст. 189.

Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів: наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 20.07.2009 р. № 389 // Офіц. вісн. України. – 2009. – № 63. – Ст. 2242.

Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами: наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 15.12.1994 р. № 116 // Зб. законодавчих актів України про охорону навколишнього середовища. – 1996. – Т. 3. – С. 102.

Джуган В. О. Правове регулювання використання та охорони вод в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / В. О. Джуган. – К., 2009. – 19 с.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – 328 с.

Орлов Н. Проблемы совершенствования правовой базы по охране и использованию водных ресурсов Украины / Н. Орлов // Предпринимательство, хозяйство и право. – 1998. – № 6. – С. 24-28.

Плотнікова О. Правовий режим використання і охорони підземних вод / О. Плотнікова // Юрид. вісн. України. – 2000. – № 2. – С. 97-100.

Присяжний В. М. Запобігання злочинному забрудненню, засміченню та виснаженню водних об'єктів / В. М. Присяжний // Бюл. Мін-ва юстиції України. – 2001. – № 1. – С. 71-76.

Соколова А. К. Правові аспекти охорони природних об'єктів / А. К. Соколова // Пробл. законності. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2010. – Вип. 110. – С. 91-100.

Труфан І. В. Правовий режим малих річок в Україні: моногр. / І. В. Труфан. – Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦУТ, 2006. – 168 с.

Чумаченко І. Є. Особливості застосування юридичної відповідальності за порушення вимог по використанню і охороні водних об'єктів / І. Є. Чумаченко // Актуальні пробл. держави і права: зб. наук. пр. – Вип. 37. – О.: Юрид. л-ра, 2008. – С. 204-209.

21. ВИДИ ПРАВА ВОДОКОРИСТУВАННЯ. ЇХ ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

П л а н

1. Загальна характеристика права водокористування.
2. Види права водокористування та їх класифікація.
3. Право загального та право спеціального водокористування.
4. Право постійного та право тимчасового водокористування, в тому числі на умовах оренди.
5. Інші види права водокористування.

При написанні цієї роботи слід визначити: об'єкти, суб'єкти, принципи права водокористування; навести перелік видів права водокористування, класифікаційні ознаки цих видів, правову характеристику вказаних видів права водокористування, включаючи їх правове забезпечення.

Список літератури

Гордеев В. И. Использование водных объектов на условиях аренды / В. И. Гордеев // Підприємництво, госп-во і право. – 2001. – № 12. – С. 69-71.

Гордеев В. И. Содержание права водопользования // В. И. Гордеев / Пробл. законності. – Х.: НЮАУ, 2005. – № 71. – С. 86-95.

Джуган В. О. Види права водокористування / В. О. Джуган // Матеріали Регіонал. наук.-практ. конф., присвяченій 15-ій річниці Юрид. ін-ту [“Верховенство права у правозастосовчій діяльності”] м. Івано-Франківськ, 12-13 жовт. 2007 р. / Юрид. ін-т Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника. – Івано-Франків.: юрид. ін-т Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2007. – С. 217-221.

Джуган В. О. Особливості спеціального водокористування в Україні / В. О. Джуган // Держава і право: зб. наук. пр. Юрид. та політ. науки. – 2006. – Вип. 31. – С. 376-380.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – 328 с.

22. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НАДР НА ПІДСТАВІ УГОД ПРО РОЗПОДІЛ ПРОДУКЦІЇ

П л а н

1. Загальна характеристика права користування надрами на підставі угод про розподіл продукції.
2. Суб'єкти та об'єкти права користування надрами на підставі угод про розподіл продукції.
3. Підстави, порядок та особливості виникнення права користування надрами на підставі угод про розподіл продукції.
4. Спеціальні дозволи на користування надрами на підставі угод про розподіл продукції.

5. Підстави та порядок надання та вилучення гірничих відводів.

6. Особливості використання окремих корисних копалин (нафти і газу, уранових руд, дорогоцінних металів та каміння тощо).

7. Відповідальність за порушення законодавства про надра.

Студент має докладно і всебічно вивчити матеріал відповідної теми, оволодіти додатковою та обов'язковою монографічною літературою, а також орієнтуватись у чинному законодавстві. Необхідно розглянути питання щодо суб'єктного складу та об'єктів права користування надрами на підставі угод про розподіл продукції, визначити підстави, порядок та особливості виникнення права користування надрами на підставі угод про розподіл продукції на прикладі використання окремих корисних копалин (нафти і газу, уранових руд, дорогоцінних металів та каміння тощо).

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 36. – Ст. 340.

Про концесії: Закон України від 16.07.1999 р. № 997-XIV // Там же. – 1999. – № 41. – Ст. 372.

Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14.09.1999 р. № 1039-XIV // Там же. – 1999. – № 44. – Ст. 391.

Про нафту і газ: Закон України від 12.07.2001 р. № 2665-III // Там же. – 2001. – № 50. – Ст. 262.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 196-214.

Козьяков І. М. Правові аспекти забезпечення безпеки надрокористування / І. М. Козьяков // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2010. – № 4. – С. 93-98.

Комарницький В. М. Право надрокористування (питання набуття цього права та інші) [Електрон. ресурс] / В. М. Комарницький. – Режим доступу: nbuv.gov.ua

Леонова О. В. Нормативно-правове регулювання відносин надрокористування в Україні: сучасний стан і перспективи вдосконалення [Електрон. ресурс] / О. В. Леонова. – Режим доступу: //nbuv.gov.ua

Леонова О. В. Набуття і припинення права на використання надр: правове регулювання та проблеми практики / О. В. Леонова // Вісн. Акад. митної служби України. Серія “Право”. – 2011. – № 2 (5). – 70-78.

Хохлова І. В. Виникнення права надрокористування в Україні / І. В. Хохлова // Вісн. ХНУВС. – Вип. 44. – 2009. – С. 203-209.

23. ОСОБЛИВОСТІ КОРИСТУВАННЯ НАДРАМИ ПРИ ОРЕНДІ ЦІЛІСНИХ МАЙНОВИХ КОМПЛЕКСІВ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

П л а н

1. Загальна характеристика права користування надрами при оренді цілісних майнових комплексів паливно-енергетичного комплексу України.
2. Суб'єкти, об'єкти та види права надрокористування.
3. Підстави, порядок та особливості виникнення права користування надрами при оренді цілісних майнових комплексів паливно-енергетичного комплексу України.
4. Права та обов'язки користувачів надр, захист та гарантії їх прав.
5. Відповідальність за порушення законодавства про надра.

При написанні цієї роботи слід визначити: об'єкти, суб'єкти, принципи, особливості користування надрами при оренді цілісних майнових комплексів паливно-енергетичного комплексу; навести перелік видів права надрокористування, класифікаційні ознаки цих видів, правову характеристику вказаних видів права користування, включаючи їх правове забезпечення.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – № 36. – Ст. 340.

Гірничий закон України від 06.10.1999 р. № 1127-XIV // Офіц. вісн. України. – 1999. – № 43. – Ст. 2125.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 196-214.

Козьяков І. М. Еколого-правові проблеми регулювання надрокористування / І. М. Козьяков // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2010. – № 4. – С. 93-98.

Комарницький В. М. Право надрокористування (питання набуття цього права та інші) [Електрон. ресурс] / В. М. Комарницький. – Режим доступу: nbuv.gov.ua

Леонова О. В. Нормативно-правове регулювання відносин надрокористування в Україні: сучасний стан і перспективи вдосконалення [Електрон. ресурс] / О. В. Леонова. – Режим доступу: nbuv.gov.ua

Леонова О.В. Набуття і припинення права на використання надр: правове регулювання та проблеми практики / О. В. Леонова // Вісн. Акад. митної служби України. Серія “Право”. – 2011. – № 2 (5). – 70-78.

Хохлова І. В. Виникнення права надрокористування в Україні / І. В. Хохлова, О. П. Шем’яков // Вісн. ХНУВС. – Вип. 44. – 2009. – С. 103-109.

Барабаш Н. Правове регулювання набуття прав на земельні ділянки для потреб надрокористування / Н. Барабаш // Підприємництво, госп-во і право. – 2011. – № 9. – С. 111-114.

Шем’яков О. П. Сучасні проблеми правового регулювання вторинного надрокористування / О. П. Шем’яков // Вісн. Нац. ун-ту внутр. справ. – 2004. – Вип 28. – С. 335-339.

24. РОСЛИННИЙ СВІТ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ТА ВИКОРИСТАННЯ

П л а н

1. Загальна характеристика рослинного світу в Україні.
2. Особливості правового регулювання використання рослинного світу в Україні.
3. Правові засади охорони рослинного світу в Україні.
4. Юридична відповідальність за порушення законодавства про рослинний світ.

При розкритті теми курсової роботи необхідно дослідити поняття рослинного світу з посиланнями на загальнотеоретичні дослідження та правове закріплення. Визначити особливості правового регулювання використання рослинного світу в Україні, його види. Проаналізувати правові засади охорони рослинного світу в Україні та підстави настання юридичної відповідальності за порушення законодавства про рослинний світ.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 51-53.

Соколова А. К. Деякі проблеми права власності на об'єкти рослинного світу / А. К. Соколова // Пробл. законності. – Х.: НЮАУ, 2004. – Вип. 68. – С. 61-67.

Соколова А. К. Правове забезпечення охорони, відтворення й використання об'єктів рослинного світу / А. К. Соколова // Пробл. законності. – Х.: НЮАУ, 2008. – Вип. 94. – С. 104-110.

Соколова А. К. Флористичне право України: проблеми формування та розвитку: [моногр.] / А. К. Соколова. – Х.: Право, 2009. – 288 с.

Попов В. К. Правові проблеми використання і охорони рослинного світу / В. К. Попов, А. П. Гетьман // Право України. – 2000. – № 1.

Гетьман А. П. Проблеми кодифікації законодавства про рослинний світ: деякі міркування (комент. до Закону України “Про рослинний світ”) / А. П. Гетьман // Вісн. акад. прав. наук України. – 1999. – № 3(18). – Х.: Право, 1999. – С. 103-109.

Елькин С. В. Цели и правовые ограничения охраны, использования и воспроизводства растительного мира в Украине / С. В. Елькин // Підприємництво, госп-во і право. – 2004. – № 4. – С. 142-144.

25. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ПРИРОДНИХ РОСЛИННИХ РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ

П л а н

1. Теоретико-правове визначення дефініції “природні рослинні ресурси”.
2. Державне управління в сфері охорони та використання природних рослинних ресурсів.
3. Класифікація суспільних відносин щодо відтворення природних рослинних ресурсів.
4. Загальна характеристика способів відтворення природних рослинних ресурсів.

Дослідження теми правового забезпечення відтворення природних рослинних ресурсів вимагає в першу чергу звернути увагу на визначення природних рослинних ресурсів, його правове закріплення та теоретичні напрацювання з цього приводу. Надати загальну характеристику державного управління в сфері охорони та використання природних рослинних ресурсів. Дослідити поняття відтворення природних рослинних ресурсів, його способи та правове забезпечення.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 51-53.

Попов В. К. Правові проблеми використання і охорони рослинного світу / В. К. Попов, А. П. Гетьман // Право України. – 2000. – № 1.

Соколова А. К. Флористичне право України: проблеми формування та розвитку: [моногр.] / А. К. Соколова. – Х.: Право, 2009. – 288 с.

Соколова А. К. Правове забезпечення охорони, відтворення й використання об'єктів рослинного світу / А. К. Соколова // Пробл. законності. – Х.: НЮАУ, 2008. – Вип. 94. – С. 104-110.

Соколова А. К. Правові аспекти охорони природних об'єктів / А. К. Соколова // Пробл. законності. – Х.: НЮАУ, 2010. – Вип. 110. – С. 91-99.

Басай О. В. Види і способи відтворення природних рослинних ресурсів / О. В. Басай // Європейські перспективи. – 2010. – № 4. – С. 41-44.

Елькин С. В. Цели и правовые ограничения охраны, использования и воспроизводства растительного мира в Украине / С. В. Елькин // Підприємництво, госп-во і право. – 2004. – № 4. – С. 142-144.

26. ПРАВОВА ПРИРОДА ЛІСОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

П л а н

1. Лісові ресурси як об'єкти права лісокористування.
2. Загальна характеристика лісокористування в Україні.
3. Правові засади постійного лісокористування.
4. Особлива юридична природа тимчасового користування лісами.

Написання курсової роботи за темою “Правова природа лісокористування в Україні” потребує розгляду таких визначень, як “ліс”, “лісові ресурси”, “право лісокористування” з посиленнями на загальнотеоретичні дослідження та правове закріплення. Також потрібно проаналізувати види лісокористу-

вання: їх ознаки, суб'єктний склад, зміст та строки. Надати характеристику прав та обов'язків лісокористувачів. Дослідити підстави припинення права користування лісами.

С п и с о к л і т е р а т у р и

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 51-53.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Київ. ун-т права. – 2-е вид. – К.: Юрид. думка, 2008. – 720 с.

Балюк Г. І. Науково-практичний коментар Лісового кодексу України / Г. І. Балюк, А. П. Гетьман, Т. Г. Ковальчук та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 368 с.

Ковальчук Т. Г. Право постійного и временного пользования лесами: юридические признаки и особенности содержания / Т. Г. Ковальчук // Право України. – 2011. – № 3-4. – С. 158-166.

Костицький В. В. Лісове право України: навч. посіб. / В. В. Костицький. – К.: НІЧЛАВА, 1999. – 164 с.

Печуляк В. Проблеми лісокористування у цілях, не пов'язаних з підприємницькою діяльністю / В. Печуляк // Підприємництво, госп-во і право. – 2011. – № 4. – С. 171-174.

Чураков Д. Новеллы в регулировании лесопользования / Д. Чураков // Законность. – 2007. – № 8. – С. 41-43.

27. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ ЛІСІВ В УКРАЇНІ

П л а н

1. Загальна характеристика лісів в Україні.
2. Правові засади охорони і захисту лісів на теренах України.

3. Контроль за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів.

4. Особливості охорони, захисту та відтворення лісів на окремих категоріях земель.

При дослідженні питань теми курсової роботи потрібно надати загальну характеристику лісів в Україні та правові засади їх охорони та захисту, використовуючи праці вітчизняних фахівців у цій сфері. Дослідити зміст охорони і захисту лісів, що складається з: комплексу заходів, які спрямовані на збереження лісів від пожеж; комплексу заходів з недопущення та попередження незаконних рубок; заходів, спрямованих на попередження пошкодження, ослаблення та іншого негативного впливу; заходів, необхідних для захисту лісів від шкідників і хвороб. Навести перелік обов'язків підприємств, установ, організацій та громадян, діяльність яких впливає на стан та відтворення лісів. Визначити основні завдання державної лісової охорони. У пункті 3 роботи потрібно розглянути: 1) завдання контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів; 2) види контролю; 3) суспільні відносини, пов'язані з інформуванням про стан і відтворення лісів. Пункт 4 плану курсової роботи присвячений особливостям охорони, захисту та відтворення лісів на окремих категоріях земель, таких як: землі природно-заповідного фонду, оборони, земельні ділянки зон відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, що зазнали радіоактивного забруднення.

Список нормативно-правових актів та літератури

Лісовий кодекс України із змін. та допов. станом на 1 січ. 2008 р. / упоряд.: А. П. Гетьман, М. В. Шульга. – Х.: Право, 2008. – 104 с.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 51-53.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. /

за заг. ред. Ю. С. Шемшученка; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Київ. ун-т права. – 2-е вид. – К.: Юрид. думка, 2008. – 720 с.

Балюк Г. І. Науково-практичний коментар Лісового кодексу України / Г. І. Балюк, А. П. Гетьман, Т. Г. Ковальчук та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 368 с.

Соколова А. К. Правові аспекти охорони природних об'єктів / А. К. Соколова // Пробл. законності. – Х.: НЮАУ, 2010. – Вип. 110. – С. 91-99.

Кулинич П. Правовий режим полезахисних лісосмуг та проблеми його вдосконалення / П. Кулинич // Право України. – 2007. – № 11. – С. 62-68.

Кобець О. Правозахисна діяльність органів прокуратури у сфері охорони лісів / О. Кобець // Публічне право. – 2012. – № 1. – С. 133-139.

Глотова О. В. Ліси як об'єкт правової охорони / О. В. Глотова // Екологічне законодавство України: стан та перспективи розвитку (матеріали наук.-практ. конф.). – Х.: Право, 2008. – С. 66-70.

Лозо В. И. Развитие законодательства ЕС об охране лесов / В. И. Лозо // Пробл. законності. – Х.: НЮАУ, 2007. – Вип. 92. – С. 28-34.

Мендик Л. В. Поняття та особливості правової охорони лісів / Л. В. Мендик // Держава і право. Юрид. і політ. науки. – К.: Ін-т держави і права НАН України, 2009. – Вип. 44. – С. 448-452.

Чопик О. Правові засади охорони земель лісогосподарського призначення / О. Чопик // Юрид. Україна. – 2011. – № 2. – С. 68-74.

28. ПРАВО ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ОБ'ЄКТИ ТВАРИННОГО СВІТУ УКРАЇНИ

П л а н

1. Визначення об'єктів тваринного світу, що можуть перебувати у приватній власності фізичних і юридичних осіб. Коло суб'єктів відповідного права.

2. Адміністративні та цивільно-правові підстави виникнення, зміни та припинення права приватної власності на об'єкти тваринного світу.

3. Особливості підтвердження законності набуття права приватної власності на об'єкти тваринного світу (цільове призначення, документи, дозволи, паспорти).

4. Юридична відповідальність за порушення права приватної власності на об'єкти тваринного світу.

Курсова робота повинна бути орієнтована на розгляд питань, зазначених у плані роботи, – особливості екологічного визначення об'єктів тваринного світу; поняття та розвитку права приватної власності на тваринний світ; визначення правових підстав виникнення, зміни та припинення права приватної власності на кожен з об'єктів тваринного світу; порядку підтвердження законності набуття об'єктів тваринного світу. Особливу увагу слід приділити видам юридичної відповідальності за порушення законодавства “Про тваринний світ” та інших норм екологічної спрямованості на регулювання права приватної власності на об'єкти тваринного світу.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про тваринний світ: Закон України від 13.12.2001 р. № 2896-III // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 2. – Ст. 47.

Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16.05.1995 р. № 162/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 21. – Ст. 152.

Про мисливське господарство і полювання: Закон України від 22.02.2000 р. № 1478-III // Офіц. вісн. України. – 2000. – № 12. – Ст. 442.

Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них: Закон України від 06.02.2003 р. № 486-IV // Там же. – 2003. – № 10. – Ст. 430.

Про Червону книгу України: Закон України від 07.02.2002 р. № 3055-III // Там же. – 2002. – № 10. – Ст. 462.

Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16.06.1992 р. № 2460-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 34. – Ст. 502.

Про захист тварин від жорстокого поводження: Закон України від 21.02.2006 р. № 3447-IV // Офіц. вісн. України. – 2006. – № 11. – Ст. 692.

Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів: Закон України від 08.07.2011 р. № 3677-VI // Там же. – 2011. – № 59. – Ст. 2351.

Про затвердження Порядку здійснення любительського і спортивного рибальства: постанова Каб. Міністрів України від 18.07.1998 р. № 1126 // Там же. – 1998. – № 29. – Ст. 1099.

Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок незаконного добування (збирання) або знищення цінних видів водних біоресурсів: постанова Каб. Міністрів України від 21.11.2011 р. № 1209 // Там же. – 2011. – № 92. – Ст. 3342.

Постанова Кабінету Міністрів України Про розмір компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання) від 07.11.2012 р. № 1030 // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 85. – Ст.

Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства в галузі мисливського господарства та полювання (крім видів, занесених до Червоної книги України): наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та Державного комітету лісового господарства України від 18.07.2007 р. № 332/262 // Офіц. вісн. України. – 2007. – № 58. – Ст. 2319.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 270-290.

Тваринний світ України: правова охорона, використання та відтворення / за заг. ред. Г. І. Балюк. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 384 с.

Шеховцов В. В. Правове регулювання права приватної власності на об'єкти тваринного світу в Україні: моногр. / В. В. Шеховцов; за наук. ред. А. П. Гетьмана. – Х.: ФІНН, 2010. – 200 с.

Григор'єва Т. В. Правові засади використання, охорони та відтворення водних живих ресурсів: моногр. / Т. В. Григор'єва. – Х.: Право, 2011. – 176 с.

Шахов В. С. Право пользования охотничьими угодьями / В. С. Шахова. – К.: Вища шк., 1993. – 160 с.

29. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЕДЕННЯ МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПОЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

П л а н

1. Визначення та правовий режим мисливських угідь України.

2. Право на полювання. Об'єкти полювання та його суб'єкти: правовий статус мисливця, зокрема іноземних мисливців; дозволені об'єкти тваринного світу для полювання та строки його здійснення; юридичні факти, що засвідчують право на полювання.

3. Поняття браконьєрства та види юридичної відповідальності за його здійснення.

У зазначеній темі слід визначити: які території та акваторії України визнаються її мисливськими угіддями; які об'єкти тваринного світу законодавство визначає як мисливський фонд; хто з громадян України та інших громадян може визнаватися суб'єктом права полювання, які для цього потрібні документи; в чому полягає різниця між здійсненням полювання на ліцензійних та інших тварин; які документи повинен мати мисливець для здійснення полювання в мисливських угіддях України. Особливу увагу слід приділити поняттю браконьєрства (незаконного полювання) та наявним видам юридичної відповідальності за його здійснення.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про тваринний світ: Закон України від 13.12.2001 р. № 2896-III // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 2. – Ст. 47.

Про мисливське господарство і полювання: Закон України від 22.02.2000 р. 1478-III // Там же. – 2000. – № 12. – Ст. 442.

Про порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів і встановлення лімітів використання ресурсів загальнодержавного значення: постанова Каб. Міністрів України від 10.08.1992 р. № 459 // Уряд. кур'єр від 28.08.1992 р. – № 35.

Про затвердження Типового договору про умови ведення мисливського господарства: наказ Міністерства лісового господарства України від 12.12.1996 р. № 153 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0735-96>

Про затвердження Порядку видачі посвідчення мисливця та контрольної картки обліку добутої дичини і порушень правил полювання: наказ Міністерства лісового господарства України від 21.03.1997 р. № 32 // Офіц. вісн. України. – 1997. – № 20. – С. 196.

Про затвердження Положення про правила проведення полювань, поведження із зброєю та порядок видачі ліцензій на добування мисливських тварин: наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 17.10.2011 р. № 549 // Там же. – 2011. – № 82. – Ст. 3008.

Про затвердження вартості ліцензій на добування мисливських тварин у мисливських угіддях України: наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 16.05.2011 р. № 179 // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 40. – Ст. 1657.

Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства в галузі мисливського господарства та полювання (крім видів, занесених до Червоної книги України): наказ Міністерства охоро-

ни навколишнього природного середовища України та Державного комітету лісового господарства України від 18.07.2007 р. № 332/262 // Там же. – 2007. – № 58. – Ст. 2319.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 270-290.

Шахов В. С. Право пользования охотничьими угодьями / В. С. Шахов. – К.: Вища шк., 1993. – 160 с.

Шеховцов В. В. Правове регулювання права приватної власності на об'єкти тваринного світу в Україні: моногр. / В. В. Шеховцов; за наук. ред. А. П. Гетьмана. – Х.: ФІНН, 2010. – 200 с.

30. ПРАВОВІ ЗАХОДИ ОХОРОНИ ОЗОНОВОГО ШАРУ В УКРАЇНІ

П л а н

1. Поняття озонного шару та необхідність організаційно-правового забезпечення його охорони.
2. Організаційно-правові заходи забезпечення охорони озонного шару в Україні: поняття, сутність, форми.
3. Міжнародне правове забезпечення охорони озонного шару.
4. Юридична відповідальність за порушення законодавства щодо охорони озонного шару.

При розкритті питань за темою необхідно визначити актуальність теми дослідження, мету, наукову новизну, теоретичне значення роботи. Проаналізувати поняття озонного шару та обґрунтувати необхідність забезпечення його організаційно-правової охорони. Надати загальну характеристику організаційно-правовим заходам щодо охорони озонного шару в Україні. Визначити їх поняття, сутність та форми. Дослідити особливості міжнародно-правового регулювання охорони озонного шару.

шару. Проаналізувати особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства щодо охорони озонowego шару. Провести ґрунтовний аналіз моноґрафій, наукових статей та дисертаційних досліджень, а також нормативно-правових актів, рекомендованих до вивчення. Визначити шляхи та перспективи розвитку екологічного законодавства в цій сфері.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ (з наст. змін. та допов.) // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 21.06.2001 р. № 2707-ХІІ // Там же. – 2001. – № 48. – Ст. 252.

Про затвердження Порядку погодження та видачі дозволів на провадження діяльності, пов'язаної зі штучними змінами стану атмосфери та атмосферних явищ у господарських цілях: постанова Каб. Міністрів України від 13.03.2002 р. № 301 // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 12. – Ст. 573.

Про Програму припинення в Україні виробництва та використання озоноруйнуючих речовин: постанова Каб. Міністрів України від 17.10.1996 р. № 1274 // 36. законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища. – 1998. – Т. 4. – С. 126-130.

Про ратифікацію Поправок до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоний шар: Закон України від 22.11.1996 р. № 2083-111 // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 5. – Ст. 29.

Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (Ріо-де-Женейро, 9 трав. 1992 р.), ратифікована Законом України від 29.10.1996 р. № 435/96-ВР // Там же. – 1996. – № 50. – Ст. 277.

Київський протокол до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату від 11.12.1997 р., ратифікована Законом України від 04.02.2004 р. № 1430/IV // Там же. – 2004. – № 19. – Ст. 261.

Конвенція ООН про охорону озонного шару від 22.03.1985 р. [Електрон. ресурс] – Режим доступу: www.rada.gov.ua

Монреальський протокол про речовини, що руйнують озонний шар [Електрон. ресурс] – Режим доступу: www.rada.gov.ua

Андрусевич Н. І. Правове регулювання ЄС в галузі попередження зміни клімату / Н. І. Андрусевич // Вісн. екологічної адвокатури. – 2004. – № 26.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 121-142.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – 2-е вид. – К.: Юрид. думка, 2008. – С. 119-165.

Сільнова А. Правова охорона озонного шару атмосфери / А. Сільнова // Прокуратура. Людина. Держава. – 2005. – № 6. – С. 111-116.

Ільїна О. В. Окремі організаційно-правові проблеми охорони озонного шару / О. В. Ільїна // Вісн. Нац. ун-ту внутр. справ. – 2003. – № 21. – Ч. II. – С. 149-152.

Сільнова А. Відповідальність за порушення атмосферно-охоронного законодавства України / А. Сільнова // Прокуратура. Людина. Держава. – 2005. – № 1. – С. 106-111.

31. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОДООХОРОННИХ ЗОН ТА ВОДНО-БОЛОТНИХ УГІДЬ ЯК СКЛАДОВИХ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ УКРАЇНИ

П л а н

1. Стан національного і міжнародного законодавства щодо водоохоронних зон та водно-болотних угідь.
2. Загальна характеристика водоохоронних зон та водно-болотних угідь як складових екологічної мережі України.
3. Особливості правового режиму водоохоронних зон.

4. Особливості правового статусу водно-болотних угідь.

У роботі необхідно визначити: систему національного законодавства України та міжнародного законодавства у зазначеній сфері; формулювання поняття, ознак, складу та видів водоохоронних зон та водно-болотних угідь; визначити основні заходи щодо охорони, використання, відтворення зазначених складових екологічної мережі.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про екологічну мережу України: Закон України від 24.06.2004 р. № 1864-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 45. – Ст. 502.

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII // Там же. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них: постанова Каб. Міністрів України від 08.05.1996 р. № 486 // ЗП Уряду України. – 1996. – № 10. – Ст. 318.

Порядок надання водно-болотним угіддям статусу водно-болотних угідь міжнародного значення: затв. постановою Каб. Міністрів України від 29.08.2002 р. № 1287 // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 36. – Ст. 1693.

Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів, прийнята 2 лют. 1971 р. (Рамсар, Іран) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_031

Андрейцев В. І. Екологічне право і законодавство суверенної України: проблеми реалізації державної екологічної політики: [моногр.] / В. І. Андрейцев. – Д.: Нац. гірн. ун-т, 2011. – 373 с.

Гвоздик П. О. Правові засади збереження біологічного різноманіття: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / П. О. Гвоздик; НАН України Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 1999. – 18 с.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – 328 с.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – 2-е вид. – К.: Юрид. думка, 2008. – 720 с.

Локтева Н. В. Правове регулювання ведення господарської діяльності в водоохоронних зонах / Н. В. Локтева // Актуальні пробл. політики: зб. наук. пр. – О.: ПП “Фенікс”, 2006. – Вип. 28. – С. 283-288.

Олещенко В. І. Міжнародні конвенції та інші документи як чинник збереження біологічного та ландшафтного розмаїття. Конвенція про біорозмаїття: громадська обізнаність і участь / В. І. Олещенко, Н. Р. Малишева. – К., 1997.

Право довкілля (екологічне право): навч. посіб. / за ред. П. Д. Пилипенка. – К.: Ін Юре, 2010. – 401 с.

32. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ УКРАЇНИ

П л а н

1. Загальна характеристика законодавства щодо формування, збереження та використання екологічної мережі.

2. Поняття, принципи та складові екологічної мережі України.

3. Управління у сфері формування, збереження та використання екологічної мережі України.

4. Законодавчі засоби забезпечення формування, збереження та використання екологічної мережі України.

При підготовці роботи необхідно визначити: стан законодавства щодо екологічної мережі; формулювання її поняття, характеристику принципів та основних складових екологічної мережі України; систему та компетенцію органів управління у цій сфері та основні засоби забезпечення формування, збереження та раціонального використання екологічної мережі України.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 рр.: Закон України від 21.09.2000 р. № 1989-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2000. – № 47. – Ст. 405.

Про екологічну мережу України: Закон України від 24.06.2004 р. № 1864-IV // Там же. – 2004. – № 45. – Ст. 502.

Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16.06.1992 р. із змін., внесеними згідно із Законом № 1826-VI [1826-17] від 21.01.2010 р. // Там же. – 1992. – № 34. – Ст. 502.

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII // Там же. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 51-53.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – 2-е вид. – К.: Юрид. думка, 2008. – 720 с.

Право довкілля (екологічне право): навч. посіб. / за ред. П. Д. Пилипенка. – К.: Ін Юре, 2010. – 401 с.

33. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ БІОСФЕРНИХ ЗАПОВІДНИКІВ

П л а н

1. Поняття біосферного заповідника.
2. Порядок створення біосферних заповідників та здійснення управління ними.
3. Функціональне зонування територій біосферного заповідника.
4. Проблеми збереження та розвитку біосферних заповідників в Україні.

У зазначеній роботі необхідно визначити особливості правового регулювання створення та функціонування біосферних заповідників. Визначити місце вказаних територій у системі об'єктів природно-заповідного фонду України. Проаналізувати види зон, що виділяються в межах біосферних заповідників, та вказати особливості використання, відтворення та охорони природних систем і об'єктів цих територій. Дослідити значення біосферних заповідників як природно-охоронних територій міжнародного значення та проблеми, які існують в країні щодо використання та забезпечення належної охорони вказаних територій.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Про природно-заповідний фонд: Закон України 16.06.1992 р. № 2456-ХІІ // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 34. – Ст. 502.

Програма перспективного розвитку заповідної справи в Україні: завт. постановою Верховної Ради України від 22.09.1994 р. № 177/94-ВР // Там же. – 1994. – № 48. – Ст. 430.

Про заходи щодо подальшого розвитку природно-заповідного фонду: Указ Президента України від 23.05.2005 р. № 838/2005 // Уряд. кур'єр від 01.06.2005 р. – № 100.

Про невідкладні заходи щодо забезпечення додержання законодавства в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України від 11.11.2004 р. № 1396/2004 // Уряд. кур'єр від 17.11.2004 р. – № 219.

Ковтун О. М. Законодавство України про охорону природно-заповідного фонду: становлення, сучасний стан, проблеми реформування / О. М. Ковтун // Адвокат. – 2008. – № 2. – С. 21-24.

Товкун М. О. Особливості правового режиму біосферних заповідників як складника екологічної мережі / М. О. Товкун // Пробл. законності. – Х.: НЮАУ, 2008. – Вип. 95. – С. 200-204.

Шарапова С. В. Актуальні проблеми правової охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду України / С. В. Шарапова // Там же. – Х.: НЮАУ, 2011. – Вип. 113. – С. 57-64.

34. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

П л а н

1. Поняття природно-заповідного фонду України та класифікація його територій.
2. Правові форми та види використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.
3. Правові засоби збереження природно-заповідного фонду.

При розкритті даної теми необхідно дати визначення природно-заповідному фонду як важливому елементу національної екологічної мережі України, проаналізувати нормативно-правові акти, що встановлюють правовий режим територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Дослідити критерії класифікації територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. Встановити можливі правові форми використання об'єктів природно-заповідного фонду в залежності від виду те-

риторій, а також охарактеризувати види їх використання. Необхідно розкрити закріплені в чинному екологічному законодавстві засоби, що спрямовані на відтворення, збереження та охорону природно-заповідного фонду України. Проаналізувати існуючі недоліки та прогалини правового регулювання використання та охорони природно-заповідного фонду України.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХП // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16.06.1992 р. № 2456-ХП // Там же. – 1992. – № 34. – Ст. 502.

Програма перспективного розвитку заповідної справи в Україні: постанова Верхов. Ради України від 22.09.1994 р. № 177/94-ВР // Там же. – 1994. – № 48. – Ст. 430.

Про заходи щодо подальшого розвитку природно-заповідного фонду: Указ Президента України від 23.05.2005 р. № 838/2005 // Уряд. кур'єр від 01.06.2005 р. – № 100.

Про невідкладні заходи щодо забезпечення додержання законодавства в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України від 11.11.2004 р. № 1396/2004 // Уряд. кур'єр від 17.11.2004 р. – № 219.

Ковтун О. М. Законодавство України про охорону природно-заповідного фонду: становлення, сучасний стан, проблеми реформування / О. М. Ковтун // Адвокат. – 2008. – № 2. – С. 21-24.

35. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ КУРОРТНИХ ТА ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧИХ ТЕРИТОРІЙ

П л а н

1. Поняття та види курортних і лікувально-оздоровчих територій.
2. Правові підстави та порядок визнання лікувально-оздоровчої місцевості курортом.
3. Правова охорона курортних та лікувально-оздоровчих територій.
4. Юридична відповідальність за порушення законодавства щодо курортних та лікувально-оздоровчих територій.

У роботі необхідно визначити поняття та юридичні ознаки курорту. Проаналізувати особливості природних ресурсів, які мають лікувальні та оздоровчі властивості. Навести критерії класифікації курортних та лікувально-оздоровчих територій. Дослідити особливості правової охорони курортних та лікувально-оздоровчих територій, розглянути можливі види використання природних ресурсів щодо кожної зони курорту. Визначити підстави та види юридичної відповідальності у разі порушення законодавства щодо використання та охорони лікувальних природних ресурсів. Звернути увагу на особливості майнової відповідальності суб'єктів у випадку спричинення ними екологічної шкоди природним лікувальним об'єктам.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Про екологічну мережу України: Закон України від 24.06.2004 р. № 1864-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 45. – Ст. 502.

Про курорти: Закон України від 05.10.2000 р. № 2026-III // Офіц. вісн. України. – 2000. – № 44. – Ст. 1884.

Порядок створення та ведення Державного кадастру природних територій курортів: постанова Каб. Міністрів України від 23.05.2001 р. № 562 // Там же. – № 21. – 2001. – Ст. 953.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – 328 с.

Ткаченко О. М. Право користування курортними, лікувально-оздоровчими та рекреаційними зонами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук / О. М. Ткаченко. – Х., 1999. – 16 с.

Ткаченко О. М. Про становлення права лікувально-рекреаційного природокористування / О. М. Ткаченко // Вісн. Акад. прав. наук України: зб. наук. пр. – Х.: Право, 2002. – № 1 (28). – С.124-129.

Гетьман В. Екотуризм – для збереження ландшафтного різноманіття / В. Гетьман // Наука і суспільство. – 2001. – № 5. – С. 26-29.

Бобкова А. Г. Правове забезпечення рекреаційної діяльності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук за спец. 12.00.06 “Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсове право” / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка / А. Г. Бобкова. – К., 2001. – 33 с.

Анісімова Г. В. Проблеми користування пляжами за екологічним законодавством України: природно-правовий аспект / Г. В. Анісімова // Проблеми законності. – 2009. – Вип. 106. – С. 82-93.

36. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ РЕКРЕАЦІЙНИХ ТЕРИТОРІЙ

П л а н

1. Характеристика правового регулювання рекреаційних територій.
2. Поняття та ознаки рекреаційних територій.
3. Види та форми використання рекреаційних природних ресурсів.
4. Правова охорона рекреаційних територій.
5. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства щодо використання та охорони рекреаційних територій.

При розкритті даної теми необхідно проаналізувати коло нормативно-правових актів, які здійснюють правове регулювання вказаного питання, та надати оцінку ефективності їх впливу на екологічні правовідносини. Визначити поняття та ознаки, що характеризують рекреаційні території. Назвати критерії класифікації та види рекреаційних природних ресурсів. Дослідити форми власності щодо рекреаційних територій та можливі види експлуатації рекреаційних природних об'єктів. Приділити увагу аналізу особливостей юридичної відповідальності суб'єктів рекреаційно-правових відносин у разі порушення ними чинного екологічного законодавства щодо охорони рекреаційних територій.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про екологічну мережу України: Закон України від 24.06.2004 р. № 1864-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2004. – № 45. – Ст. 502.

Про курорти: Закон України від 05.10.2000 р. № 2026-III // Офіц. вісн. України. – 2000. – № 44. – Ст. 1884.

Порядок створення та ведення Державного кадастру природних територій курортів: постанова Каб. Міністрів України від 23.05.2001 р. № 562 // Там же. – № 21. – 2001. – Ст. 953.

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – 328 с.

Ткаченко О. М. Право користування курортними, лікувально-оздоровчими та рекреаційними зонами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук / О. М. Ткаченко. – Х., 1999. – 16 с.

Ткаченко О. М. Про становлення права лікувально-рекреаційного природокористування / О. М. Ткаченко // Вісн. Акад. прав. наук України: зб. наук. пр. – Х.: Право, 2002. – № 1 (28). – С.124-129.

Гетьман В. Екотуризм – для збереження ландшафтного різноманіття / В. Гетьман // Наука і суспільство. – 2001. – № 5. – С. 26-29.

Бобкова А. Г. Правове забезпечення рекреаційної діяльності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук за спец. 12.00.06 “Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсове право” / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка / А. Г. Бобкова. – К., 2001. – 33 с.

Анісімова Г. В. Проблеми користування пляжами за екологічним законодавством України: природно-правовий аспект / Г. В. Анісімова // Проблеми законності. – 2009. – Вип. 106. – С. 82-93.

37. ВІДХОДИ ЯК ОБ’ЄКТ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

П л а н

1. Поняття та ознаки відходів за законодавством України та Європейського Союзу.
2. Правова класифікація відходів.
3. Умови, вимоги і правила безпечного поводження з відходами.
4. Заходи щодо запобігання та зменшення обсягів утворення відходів.
5. Правові проблеми у сфері поводження з відходами в Україні та шляхи їх вирішення.

При написанні курсової роботи необхідно дати поняття та визначити ознаки відходів за законодавством України та Європейського Союзу, здійснити порівняння та зробити висновки. Дати класифікацію відходів з наведенням її критеріїв та приведенням відповідних груп щодо них. Вивчити умови, вимоги і правила безпечного поводження з відходами. Дослідити заходи щодо запобігання та зменшення обсягів утворення відходів. Визначити деякі проблеми у сфері поводження з відходами в Україні та запропонувати шляхи їх вирішення.

Список літератури

Гетьман А. П. Проблемы сближения законодательства Украины об обращении с отходами с принципами и стандартами Европейского Союза / А. П. Гетьман, В. И. Лозо // Пробл. законності. – Х.: НЮАУ, 2011. – Вип. 114. – С. 71-82.

Балюк Г. І. Стан законодавства України про відходи та проблеми його вдосконалення / Г. І. Балюк // Вісн. юрид. наук. – 2001. – Вип. 44. – С. 28-31.

Корнякова Н. Поняття відходів за законодавством України і Європейського Союзу: порівняльно-правовий аналіз / Н. Корнякова // Право України. – 2004. – № 5. – С. 149-153.

Самійленко Ю. І. Проблеми адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу в сфері поводження з відходами / Ю. І. Самійленко, О. М. Готун // Законодавство України: проблеми вдосконалення. – 2001. – Вип. 7. – С. 64-78.

Горбань О. Прокурорський нагляд у сфері поводження з відходами / О. Горбань // Вісн. прокуратури. – 2010. – № 2. – С. 23-29.

Кронда О. Ю. Поняття “радіоактивні відходи”: юридичні ознаки та їх класифікація / О. Ю. Кронда // Наук. вісн. Чернівецького ун-ту. – Вип. 461. Правознавство. – 2008. – С. 74-78.

Юрескул В. Практичне значення теоретичного визначення побутових відходів / В. Юрескул // Право України. – 2008. – № 4. – С. 37-40.

Ричко О. Нормативно-правове регулювання поводження з відходами та його особливості / О. Ричко // Юрид. журнал. – 2008. – № 6. – С. 82-86.

Дулин І. С. Законодавчо-нормативне забезпечення еколого-безпечного поводження з твердими побутовими відходами / І. С. Дулин, Т. В. Роса // Наук. вісн. НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19. – С. 14-17.

38. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З НЕБЕЗПЕЧНИМИ ВІДХОДАМИ

П л а н

1. Поняття та види небезпечних відходів. Класи небезпеки відходів.
2. Правове регулювання поведження з радіоактивними відходами.
3. Правове регулювання поведження з відходами виробництва та споживання.

Надати визначення поняття небезпечних відходів, розглянути їх види та ознаки, класи їх небезпеки. Визначити поняття та ознаки радіоактивних відходів, основні принципи та особливості поведження з радіоактивними відходами (утворення, збір, використання, знешкодження, транспортування, розміщення), дослідивши систему законодавства в цій сфері. Надати визначення відходів виробництва та споживання. Дослідити систему законодавства України у сфері поведження з відходами виробництва та споживання (правове регулювання діяльності, у процесі якої утворюються відходи, діяльності по збору, з використання, знешкодження, транспортування та розміщення відходів).

С п и с о к л і т е р а т у р и

Екологічне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана та М. В. Шульги. – Х.: Право, 2009. – С. 302-318.

Гетьман А. П. Проблемы сближения законодательства Украины об обращении с отходами с принципами и стандартами Европейского Союза / А. П. Гетьман, В. И. Лозо // Пробл. законності. – Х.: НЮАУ, 2011. – Вип. 114. – С. 71-82.

Балюк Г. І. Стан законодавства України про відходи та проблеми його вдосконалення / Г. І. Балюк // Вісн. юрид. наук. – Вип. 44. – 2001. – С. 28-31.

Горбань О. Прокурорський нагляд у сфері поводження з відходами / О. Горбань // Вісн. прокуратури. – 2010. – № 2. – С. 23-29.

Кронда О. Ю. Поняття “радіоактивні відходи”: юридичні ознаки та їх класифікація / О. Ю. Кронда // Наук. вісн. Чернівецького ун-ту. – Вип. 461. Правознавство. – 2008. – С. 74-78.

Ричко О. Нормативно-правове регулювання поводження з відходами та його особливості / О. Ричко // Юрид. журнал. – 2008. – № 6. – С. 82-86.

Вовченко С. Відходи виробництва: класифікація, нормування, облік / С. Вовченко // Бізнес. Зб. систематизов. законодавства. – 2007. – 8 (серпень). – С. 170-181.

Максіменцева Н. О. Правове забезпечення поводження з небезпечними відходами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 “Земельне право, аграрне право, екологічне право, природоресурсне право” / Н. О. Максіменцева. – К.: Б. в., 2006. – 19 с.

Дулин І. С. Законодавчо-нормативне забезпечення еколого-безпечного поводження з твердими побутовими відходами / І. С. Дулин, Т. В. Роса // Наук. вісн. НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19. – С. 14-17.

39. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

П л а н

1. Поняття міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища.
2. Ознаки міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища.
3. Об’єкти міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища.
4. Суб’єкти міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища.

Дослідити поняття міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища. Розглянути на предмет цього положення як міжнародно-правового характеру, так і загальнотеоретичні. Визначити ознаки міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища з посиланням на її поняття. Розглянути об'єкти міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища з формулюванням їх поняття та класифікації. З'ясувати суб'єктний склад міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища з наведенням їх класифікації.

Список нормативно-правових актів та літератури

Стокгольмська декларація (Щодо питань навколишнього середовища) (прийнято 16.06.1972 р., у м. Стокгольм (Швеція)) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_454

Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини (прийнято 16.11.1972 р., у м. Париж (Франція), ратифіковано Україною 04.10.1988 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_089

Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів (прийнято 02.02.1971 р., у м. Рамсар (Іран), ратифіковано Україною 29.10.1996 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_031

Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (прийнято 25.02.1991 р., у м. Еспо (Фінляндія), ратифіковано Україною 19.03.1999 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_272

Конвенція про захист Чорного моря від забруднення (прийнято 21.04.1992 р., у м. Бухарест (Румунія), ратифіковано Україною 04.02.1994 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_065

Рамкова конвенція Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (прийнято 09.05.1992 р., у м. Нью-Йорк (США), ратифіковано Україною 29.10.1996 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_044

Рамкова конвенція про охорону та сталий розвиток Карпат (прийнято 22.05.2003 р., у м. Київ (Україна), ратифіковано Україною 07.04.2004 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/998_164

Балюк Г. І. Досвід правового регулювання відносин щодо охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічних прав громадян на рівні Європейського Союзу та його значення для адаптації законодавства України / Г. І. Балюк // Бюл. М-ва юстиції України. – 2007. – № 5. – С. 77-98.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К.: Юрид. думка, 2008. – 720 с.

Короткий Т. Р. Рамкові конвенції в механізмі охорони навколишнього середовища / Т. Р. Короткий // Держава і право. Юридичні і політичні науки: зб. наук. пр. / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. – Вип. 53. – С. 552-560.

Кравченко С. М. Актуальні проблеми міжнародного права навколишнього середовища: підруч. / С. М. Кравченко, А. О. Андрусевич, Дж. Бонайн; за заг. ред. С. М. Кравченка. – Л.: Вид. центр ЛНУ, 2002. – 336 с.

Малишева Н. Р. Теоретичні аспекти гармонізації законодавства України з міжнародним правом / Н. Р. Малишева // Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним правом: матеріали наук.- практ. конф., м. Київ, жовт. 1998 р. – К., 1998. – С. 87-92.

Мартиненко В. О. Досвід країн ЄС щодо сучасних механізмів управління охороною навколишнього середовища в Україні / В. О. Мартиненко // Теорія та практика державного управління. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2006. – Вип. 1 (13). – С. 272-277.

40. МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

П л а н

1. Поняття міжнародної співпраці у сфері охорони навколишнього природного середовища.
2. Принципи реалізації міжнародної співпраці у сфері охорони навколишнього природного середовища.
3. Форми міжнародної співпраці у сфері охорони навколишнього природного середовища.
4. Міжнародно-правові акти як джерела врегулювання співпраці у сфері охорони навколишнього природного середовища.

При написанні курсової роботи необхідно з'ясувати сутність міжнародної співпраці відповідних суб'єктів міжнародного права у сфері охорони навколишнього природного середовища. Визначити принципи реалізації міжнародної співпраці у зазначеній сфері, навести їх класифікацію та проаналізувати окремі з них. Дослідити форми міжнародної співпраці відповідних суб'єктів у сфері охорони навколишнього природного середовища, розглянути класифікацію та розкрити зміст їх реалізації. Вивчити міжнародно-правові акти як джерело врегулювання співпраці відповідних суб'єктів у сфері охорони навколишнього природного середовища. Зупинитися на окремих з них та проаналізувати на предмет визначеного аспекту.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Стокгольмська декларація (Щодо питань навколишнього середовища) (прийнято 16.06.1972 р., у м. Стокгольм (Швеція) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_454

Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (прийнято 25.02.1991 р., у м. Еспо (Фінляндія), ратифіковано Україною 19.03.1999 р.)

[Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_272

Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (прийнято 03.03.1973 р., у м. Вашингтон (США), ратифіковано Україною 14.05.1999 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_129

Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (прийнято 23.06.1979 р., у м. Бонн (Німеччина), ратифіковано Україною 19.03.1999 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_136

Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (прийнято 19.09.1979 р., у м. Берн (Швейцарія), ратифіковано Україною 29.10.1996 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_032

Конвенція про транскордонне забруднення повітря на великі відстані (прийнято 13.11.1979 р., у м. Женева (Швейцарія), ратифіковано Україною 05.06.1980 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_223

Базельська конвенція про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням (прийнято 22.03.1989 р., у м. Базель (Швейцарія), ратифіковано Україною 01.07.1999 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_022

Рамкова конвенція Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (прийнято 09.05.1992 р., у м. Нью-Йорк (США), ратифіковано Україною 29.10.1996 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_044.

Рамкова конвенція про охорону та сталий розвиток Карпат (прийнято 22.05.2003 р., у м. Київ (Україна), ратифіковано Україною 07.04.2004 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/998_164

Гетьман А. П. Екологічне право України в запитаннях та відповідях: навч. посіб. / А. П. Гетьман. – Х.: ТОВ “Одіссей”, 2008. – 480 с.

Кравченко С. М. Актуальні проблеми міжнародного права навколишнього середовища: підруч. / С. М. Кравченко, А. О. Андрусевич, Дж. Бонайн; за заг. ред. С. М. Кравченка. – Л.: Вид. центр ЛНУ, 2002. – 336 с.

Тимошенко И. Г. Международно-правовое регулирование сохранения и рационального использования живых ресурсов мирового океана (за пределами 200-мильных экономических зон): автореф. дис. ... канд. юрид. наук / И. Г. Тимошенко. – М., 1984. – 24 с.

41. ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

П л а н

1. Поняття принципів міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища.

2. Класифікація принципів міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища.

3. Правовий аналіз статей-принципів за Стокгольмською декларацією (Щодо питань навколишнього середовища) (16.06.1972 р., у м. Стокгольм (Швеція).

4. Правовий аналіз статей-принципів за Декларацією Ріо-де-Жанейро з навколишнього середовища та розвитку (14.06.1992 р., у м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія).

Дослідити поняття принципів міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища з посиланням на загальнотеоретичні дослідження та їх міжнародно-правове закріплення. Дати класифікацію принципів міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища з наведенням її критеріїв та приведенням відповідних груп принципів щодо них. Здійснити дослідження статей-принципів за Стокгольмською декларацією (Щодо питань навколишнього середовища) (16.06.1972 р., у м. Стокгольм (Швеція). Вивчити статті-принципи за Декларацією Ріо-де-Жанейро з навколишнього

середовища та розвитку (14.06.1992 р., у м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія)), з'ясувавши їх сутність.

Список нормативно-правових актів та літератури

Стокгольмська декларація (Щодо питань навколишнього середовища) (прийнято 16.06.1972 р., у м. Стокгольм (Швеція) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_454

Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини (прийнято 16.11.1972 р., у м. Париж (Франція), ратифіковано Україною 04.10.1988 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_089

Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (прийнято 25.02.1991 р., у м. Еспо (Фінляндія), ратифіковано Україною 19.03.1999 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_272

Конвенція про транскордонне забруднення повітря на великі відстані (прийнято 30.11.1979 р., у м. Женева (Швейцарія), ратифіковано Україною 05.06.1980 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_223

Рамкова конвенція Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (прийнято 09.05.1992 р., у м. Нью-Йорк (США), ратифіковано Україною 29.10.1996 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_044

Кравченко С. М. Актуальні проблеми міжнародного права навколишнього середовища: підруч. / С. М. Кравченко, А. О. Андрусевич, Дж. Бонайн; за заг. ред. С. М. Кравченка. – Л.: Вид. центр ЛНУ, 2002. – 336 с.

Макієвич М. М. Європейське право навколишнього природного середовища / М. М. Макієвич, Н. І. Андрусевич, Т. О. Будякова. – Л.: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Благодійний фонд “ЕКОПРАВО-ЛЬВІВ”, 2004. – 256 с.

Мальшева Н. Р. Гармонизация экологического законодательства в Европе / Н. Р. Мальшева. – К.: Видання фірми “КІТ”, 1996. – 233 с.

Шемшученко Ю. С. Міжнародно-правова охорона навколишнього середовища / Ю. С. Шемшученко // Природа і закон. – К.: Вид-во політ. л-ри, 1991. – С. 178.

42. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АКТИ ЯК ДЖЕРЕЛА РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРИРОДНОГО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

П л а н

1. Загальна характеристика міжнародно-правових актів як джерел регулювання охорони навколишнього природного середовища.

2. Класифікація міжнародно-правових актів як джерел регулювання охорони навколишнього природного середовища.

3. Стокгольмська декларація (Щодо питань навколишнього середовища) (прийнято 16.06.1972 р., у м. Стокгольм (Швеція)) як джерело регулювання охорони навколишнього природного середовища.

4. Інші міжнародно-правові акти як джерела регулювання охорони навколишнього природного середовища.

Дати загальну характеристику міжнародно-правових актів як джерел регулювання охорони навколишнього природного середовища. Навести класифікацію міжнародно-правових актів як джерел регулювання охорони навколишнього природного середовища з приведенням критеріїв відповідного поділу та аналізом визначених груп відповідно до зазначених критеріїв. Проаналізувати положення Стокгольмської декларації (Щодо питань навколишнього середовища) (прийнято 16.06.1972 р., у м. Стокгольм (Швеція)) як джерела регулювання охорони навколишнього природного середовища. Дослідити положення інших міжнародно-правових актів як джерел регулювання охорони навколишнього природного середовища.

Список нормативно-правових актів та літератури

Стокгольмська декларація (Щодо питань навколишнього середовища) (прийнято 16.06.1972 р., у м. Стокгольм (Швеція) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_454

Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини (прийнято 16.11.1972 р., у м. Париж (Франція), ратифіковано Україною 04.10.1988 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_089

Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів (прийнято 02.02.1971 р., у м. Рамсар (Іран), ратифіковано Україною 29.10.1996 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_031

Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (прийнято 25.02.1991 р., у м. Еспо (Фінляндія), ратифіковано Україною 19.03.1999 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_272

Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (прийнято 03.03.1973 р., у м. Вашингтон (США), ратифіковано Україною 14.05.1999 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_129

Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (прийнято 23.06.1979 р., у м. Бонн (Німеччина), ратифіковано Україною 19.03.1999 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_136

Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (прийнято 19.09.1979 р., у м. Берн (Швейцарія), ратифіковано Україною 29.10.1996 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_032

Конвенція про транскордонне забруднення повітря на великій відстані (прийнято 13.11.1979 р., у м. Женева (Швейцарія),

ратифіковано Україною 05.06.1980 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_223

Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права (прийнято 10.12.1982 р., у м. Монтего Бей (Ямайка), ратифіковано Україною 03.06.1999 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_057

Конвенція про захист Чорного моря від забруднення (прийнято 21.04.1992 р., у м. Бухарест (Румунія), ратифіковано Україною 04.02.1994 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_065

Базельська конвенція про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням (прийнято 22.03.1989 р., у м. Базель (Швейцарія), ратифіковано Україною 01.07.1999 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_022

Рамкова конвенція Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (прийнято 09.05.1992 р., у м. Нью-Йорк (США), ратифіковано Україною 29.10.1996 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_044

Рамкова конвенція про охорону та сталий розвиток Карпат (прийнято 22.05.2003 р., у м. Київ (Україна), ратифіковано Україною 07.04.2004 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/998_164

Вітовська І. В. Деякі аспекти імплементації норм міжнародного права у сферу національної правової охорони природних ресурсів морського середовища / І. В. Вітовська // Пробл. законності. – Х.: НЮАУ, 2003. – Вип. 59. – С. 67-73.

Костицький В. Конституційне регулювання охорони довкілля: український та світовий досвід / В. Костицький // Право України. – 2003. – № 10. – С. 97.

Кравченко С. М. Актуальні проблеми міжнародного права навколишнього середовища: підруч. / С. М. Кравченко, А. О. Андрусевич, Дж. Бонайн; за заг. ред. С. М. Кравченка. – Л.: Вид. центр ЛНУ, 2002. – 336 с.

Малишева Н. Р. Теоретичні аспекти гармонізації законодавства України з міжнародним правом / Н. Р. Малишева // Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним

правом: матеріали наук.-практ. конф., м. Київ, жовт. 1998 р. – К., 1998. – С. 87-92.

Мальшева Н. Р. Гармонизация экологического законодательства в Европе / Н. Р. Мальшева. – К.: Видання фірми “КІТ”, 1996. – 233 с.

43. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

П л а н

1. Поняття міжнародно-правової відповідальності за правопорушення у сфері охорони навколишнього природного середовища.

2. Підстава настання міжнародно-правової відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища.

3. Види міжнародно-правової відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища.

4. Міжнародно-правові акти як джерела міжнародно-правової відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Визначити поняття міжнародно-правової відповідальності за правопорушення у сфері охорони навколишнього природного середовища та дослідити її ознаки. З'ясувати підставу настання міжнародно-правової відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища, розкрити її сутність. Дослідити види міжнародно-правової відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища з розкриттям особливостей кожного з них. Навести та проаналізувати міжнародно-правові акти як джерела міжнародно-правової відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Список літератури

Балюк Г. І. Деякі проблеми удосконалення юридичної відповідальності у сфері використання ядерної енергії та забезпечення радіоекологічної безпеки / Г. І. Балюк // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. – 2000. – Вип. 51. – С. 26-32.

Гіждіван Л. Про загальні питання міжнародної відповідальності за екологічну шкоду / Л. Гіждіван // Право України. – 2010. – № 7. – С. 164-168.

Екологічне право України. Академічний курс: підруч. / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К.: Юрид. думка, 2008. – 720 с.

Короткий Т. Р. Международно-правовой механизм гражданской ответственности за ущерб от загрязнения морской среды / Т. Р. Короткий // Актуальні проблеми держави і права. – Вип. 18. – О.: Юрид. л-ра, 2003. – С. 493-502.

Кравченко С. М. Актуальні проблеми міжнародного права навколишнього середовища: підруч. / С. М. Кравченко, А. О. Андрусевич, Дж. Бонайн; за заг. ред. С. М. Кравченка. – Л.: Вид. центр ЛНУ, 2002. – 336 с.

Чернявський А. Форми матеріальної міжнародно-правової відповідальності за забруднення поверхневих вод / А. Чернявський // Підприємництво, госп-во і право. – 2007. – № 9. – С. 29-32.

ЗМІСТ

Методичні рекомендації до написання курсових робіт.....	3
Теми курсових робіт з навчальної дисципліни “Екологічне право України”.....	6
1. Екологічне право – самостійна галузь системи права України.....	8
2. Принципи екологічного права.....	9
3. Джерела екологічного права.....	10
4. Міжнародно-правові акти як джерела екологічного права.....	12
5. Екологічний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища.....	13
6. Правове регулювання екологічного аудиту в Україні....	15
7. Право людини і громадянина на безпечне для життя і здоров’я довкілля.....	16
8. Право громадян на вільний доступ до екологічної інформації.....	18
9. Економіко-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища.....	20
10. Економіко-правові засади регулювання природокорис- тування.....	21
11. Правове забезпечення екологічної безпеки в енергети- чній сфері.....	23
12. Юридична відповідальність за порушення екологічного законодавства. Вирішення еколого-правових спорів.....	24
13. Загальна характеристика юридичної відповідальності за порушення еколого-правових норм.....	27
14. Поняття та особливості права власності на природні ресурси в Україні.....	29
15. Право приватної власності на природні ресурси.....	31
16. Право загального природокористування.....	33
17. Право спеціального природокористування.....	34
18. Правова охорона земель в Україні.....	36
19. Організація та регулювання землеустрою в Україні.....	38
20. Правовий режим охорони вод.....	39

21. Види права водокористування. Їх правове забезпечення..	40
22. Особливості використання надр на підставі угод про розподіл продукції.....	41
23. Особливості користування надрами при оренді цілісних майнових комплексів паливно-енергетичного комплексу України.....	43
24. Рослинний світ як об'єкт правової охорони та використання.....	44
25. Правове забезпечення відтворення природних рослинних ресурсів в Україні.....	46
26. Правова природа лісокористування в Україні.....	47
27. Організація охорони та захисту лісів в Україні.....	48
28. Право приватної власності на об'єкти тваринного світу України.....	50
29. Правові засади ведення мисливського господарства та здійснення полювання в Україні.....	53
30. Правові заходи охорони озонового шару в Україні.....	55
31. Особливості правового режиму водоохоронних зон та водно-болотних угідь як складових екологічної мережі України.....	57
32. Правові засади формування, збереження та використання екологічної мережі України.....	59
33. Особливості правового режиму біосферних заповідників..	60
34. Правове регулювання використання та охорони природно-заповідного фонду України.....	61
35. Правовий режим курортних та лікувально-оздоровчих територій.....	63
36. Особливості використання та охорони рекреаційних територій.....	64
37. Відходи як об'єкт правового регулювання.....	66
38. Правове регулювання поводження з небезпечними відходами.....	67
39. Міжнародно-правова охорона навколишнього природного середовища.....	69
40. Міжнародна співпраця у сфері охорони навколишнього природного середовища.....	71

41. Принципи міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища..... 73
42. Міжнародно-правові акти як джерела регулювання охорони природного навколишнього середовища..... 75
43. Відповідальність за правопорушення у сфері охорони навколишнього природного середовища: міжнародно-правовий аспект..... 77

Навчальне видання

Електронне видання

**ТЕМАТИКА
КУРСОВИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО УКРАЇНИ”**

(галузь знань 0304 “Право”,
освітньо-кваліфікаційний рівень “Бакалавр”,
напрямок підготовки 6.030401 “Правознавство”)

**для студентів 4 курсу
(VII-VIII семестри)**

У к л а д а ч і: ГЕТЬМАН Анатолій Павлович,
РАЗМСТАЄВ Сергій Володимирович,
АНІСІМОВА Ганна Валеріївна,
СОКОЛОВА Алла Костянтинівна,
ШАХОВ Віктор Семенович,
ТКАЧЕНКО Олена Миколаївна,
БРЕДІХІНА Вікторія Леонідівна,
ГРИГОР’ЄВА Тетяна Вікторівна,
ЧЕРКАШИНА Марина Костянтинівна,
ШЕХОВЦОВ Володимир Володимирович,
ДОНЕЦЬ Ольга Володимирівна,
ТРОЦЬКА Марина Василівна

Відповідальний за випуск *А. П. Гетьман*

План 2012

Підп. до друку 13.12.2012. Формат 60x84^{1/16}.
Вид. № 6. Зам. № 6.